

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K3-13C/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7523202121
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dosedla
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2024:7523202121.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Evou Dosedla, v právnom spore žalobcu: A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX B. C., zast.: JUDr. Karolou Bállovou, advokátkou so sídlom Wupertálska 3, 040 23 Košice, IČO: 54 348 021, proti žalovanému: Slovenská republika za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 1.648,54 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.648,54 eur od 15.02.2023 do zaplataenia a nemajetkovú ujmu vo výške 5.000 eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 84,60 %. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 5.04.2023 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.203,04 eur titulom náhrady škody spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.203,04 eur od 15.2.2023 do zaplataenia a sumu vo výške 10.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10.000 eur od 15.2.2023 do zaplataenia a nahradiť mu trovy konania.

2. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že žalobca ako podozrivá osoba bol v súlade s ust. § 85 ods. 1 Trestného poriadku dňa 9. mája 2019 o 16,30 hod zadržaný a obmedzený na osobnej slobode. Uznesením vyšetrovateľa OR PZ Košice – okolie D.:E./X-XXX-XX-XXXX, bolo dňa 9. mája 2019 začaté trestné stíhanie a uznesením dňa 10. mája 2019 vznesené obvinenie žalobcovi pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa mal žalobca dopustiť na tom skutkovom základe, že: „Dňa 9. mája 2022 v čase okolo 11.00 hod., v izbe na poschodí rodinného domu na F. A. XX G. E. B. C., E. H. – E. páchatel znásilnil I. J., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XX, E. H. – E., ktorá tam bola na návšteve, tým spôsobom, že keď sedela na posteli, tak ju chytil oboma rukami a dal ju ľahnúť na chrbát, proti jej vôli a aj napriek kladenému aktívnemu odporu jej rozopol opasok, odtrhol gombíky na rifľových nohaviciach, tieto aj s nohavičkami jej stiahol pod kolená, potom ju obrátil na brucho, priľahol ju a odzadu na nej vykonal súlož, počas ktorej dvakrát vnikol svojim pohlavným údom do jej vagíny, potom ním trel z vonkajšej časti vagíny až do výronu ejakulátu, pri tomto útoku utrpela I. J. trhlínu na sliznici hrádze pošvy o veľkosti 1 cm, k iným zraneniam nedošlo.“ Na základe návrhu prokuratorky na vzatie žalobcu do väzby zo dňa 11. mája 2019, bol žalobca uznesením Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 13. mája 2019, č. k. XXX XX/

XXXX – 17, vzatý do väzby z dôvodov podľa ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Väzba začala žalobcovi plynúť dňa 9. mája 2019 o 16:30 hod. Sudca pre prípravné konanie predmetným uznesením zároveň rozhodol o tom, že nenahrádza väzbu žalobcu dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa ust. § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Voči uzneseniu o vzatí do väzby podal žalobca dňa 16. mája 2019 sťažnosť, ktorú podaním zo dňa 20. mája 2019 doplnil o dôvody sťažnosti. V prípade, ak by súd mal za to, že dôvody väzby sú dané, žiadal nahradiť väzbu písomným sľubom obvineného v súlade s ust. § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a zároveň dohľadom probačného a mediačného úradníka v súlade s ust. § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pri určení primeraných povinností a obmedzení v zmysle ust. § 82 ods. 1 Trestného poriadku, prípadne žiadal nahradiť väzbu nariadením kontroly technickými prostriedkami v súlade s ust. § 82 ods. 4 Trestného poriadku. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31. mája 2019 súd zrušil napadnuté uznesenie (uznesenie o vzatí do väzby zo dňa 13. mája 2019, č. XXX XX/XXXX), nahradil väzbu žalobcu dohľadom probačného a mediačného úradníka, prijal písomný sľub žalobcu, prepustil žalobcu z väzby na slobodu, uložil žalobcovi povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi a súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu, nariadil kontrolu žalobcu technickými prostriedkami a uložil žalobcovi primerané povinnosti a obmedzenia, spočívajúce v: povinnosti okamžite po oznámení rozhodnutia o prepustení z väzby na slobodu podrobiť sa a strpieť inštaláciu technických prostriedkov - povinnosti pravidelne sa dostavovať k probačnému a mediačnému úradníkovi, - zákaze styku a úmyselného priblíženia sa k I. J. na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov, - zákaze zdržiavať sa v blízkosti obydľia a pracoviska I. J., - zákaze vycestovať do zahraničia, - povinnosti podieľať sa na náhrade nákladov štátu za každý začatý deň výkonu kontroly technickými prostriedkami. Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice – okolie podal na Okresný súd Košice – okolie dňa 27. septembra 2019 obžalobu, sp. zn. 1 Pv 256/19/8806-22. Trestné konanie voči žalobcovi bolo vedené na Okresnom súde Košice – okolie, pod sp. zn. XX/XXX/XXXX. Uznesením Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 15. januára 2020 súd zrušil nad žalobcom nariadenú kontrolu technickými prostriedkami a zrušil žalobcovi zákaz vycestovať do zahraničia. Rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 31. mája 2021, sp. zn. XX/XXX/XXXX súd oslobodil žalobcu spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry sp. zn. 1 Pv 256/2019/8806 zo dňa 27. septembra 2019, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Voči rozsudku podal prokurátor dňa 31. mája 2021 odvolanie, ktoré Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 11. októbra 2021, č. k. XXX/XX/XXXX-XXX, zamietol. Rozsudok sa stal právoplatným dňa 11. októbra 2021. Väzba žalobcu trvala od 9. mája 2019 do 31. mája 2019 (23 dní). Žalobca bol kontrolovaný technickými prostriedkami od 31. mája 2019 do 15. januára 2020 a zároveň bol podrobený obmedzeniam pohybu a zákazom (230 dní). Až dňa 11. októbra 2021 bol žalobca spod obžaloby právoplatne oslobodený a jeho trestné stíhanie sa tým skončilo. Žalobca dňa 7. novembra 2022 zaslal žalovanému žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Dňa 14. februára 2023 bolo žalobcovi doručené oznámenie žalovaného o vybavení žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Žalovaný nárok neuznal, a to ani čiastočne. Žalovaný nesprávne uviedol priezvisko žalobcu, keď uviedol meno A. A., namiesto A. B..

3. Začatím a vedením trestného stíhania a na to nadväzujúcim rozhodnutím o väzbe, rozhodnutím o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, nariadením kontroly pohybu a pobytu technickými prostriedkami a uložením primeraných povinností a obmedzení bola žalobcovi spôsobená: - majetková škoda, spočívajúca vo vynaložených nákladoch žalobcu (i) na obhajobu žalobcu v trestnom konaní a (ii) súvisiacich s pobytom vo väzbe, - nemajetková ujma, spočívajúca v zásahu do jeho súkromného, rodinného, spoločenského a pracovného života.

4. Za účelom obhajoby v predmetom trestnom konaní žalobca uzatvoril zmluvu o poskytovaní právnych služieb s JUDr. Gerhardom Zvolánekom, advokátom so sídlom Hradbová 17, 040 01 Košice, IČO 31 305 466. Výška odmeny za obhajobu v trestnom konaní bola stanovená v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“), a to za celkovo 19 úkonov právnej služby a k nim prináležiacich súm tzv. režijného paušálu, a to: 1) Prevzatie a príprava obhajoby (16.5.2019) 2) Rozhovor v Ústave na výkon väzby (ÚVV) v zmysle „porada s klientom“ (16.5.2019) 3) Dôvody sťažnosti voči väzbe (20.5.2019) 4) Rozhovor v ÚVV v zmysle „porada s klientom“ (20.5.2019) 5) Účasť pri výsluchu J. (27.5.2019) 6) Rozhovor v ÚVV v zmysle „porada s klientom“ (30.5.2019) 7) Účasť pri prejednávani väzby na Krajskom súde v Košiciach (31.5.2019) 8) Účasť pri výsluchu svedkov (B., B., L.) (5.6.2019) 9) Rozhovor v AK v zmysle „porada s klientom“ (12.6.2019) 10) Účasť pri preštudovaní spisu (4.9.2019) 11) Rozhovor v AK v zmysle „porada s klientom“ (12.9.2019) 12) Rozhovor v AK v zmysle „porada s klientom“ (13.1.2020) 13) Obhajoba na hlavnom pojednávaní 8,30 – 10,30 (15.1.2020)

14) Obhajoba na hlavom pojednávaní 10,30 – 12,30 (15.1.2020) 15) Obhajoba na hlavom pojednávaní (24.6.2020) 16) Rozhovor v AK v zmysle v zmysle „porada s klientom“ (31.5.2021) 17) Obhajoba na hlavom pojednávaní (31.5.2021) 18) Vyjadrenie k odvolaniu prokurátora (10.8.2021) 19) Obhajoba na verejnom zasadnutí Krajského súdu v Košiciach (11.10.2021). Náklady žalobcu na obhajobu v trestnom konaní tak predstavujú sumu vypočítanú v zmysle príslušných ustanovení vyhlášky; vo výške 2 946,01 €. Ako vyplýva z faktúry č. XXXXXX vystavenej JUDr. Gerhardom Zvolánekom, žalobca uhradil časť sumy, na ktorú bola vystavená faktúra zálohami vo výške 2 000 €. Konkrétne bola táto zálohová platba uhradená v dvoch častiach. Prvá časť vo výške 1 000 € bola zaplatená B. B., matkou žalobcu, ktorá z finančných prostriedkov žalobcu, ktoré mal v hotovosti odložené v mieste svojho trvalého pobytu, v čase, kedy sa žalobca nachádzal vo väzbe, tieto finančné prostriedky odovzdala v hotovosti osobne, v prítomnosti žalobcovho otca A. B., k rukám advokátskeho koncipienta JUDr. Zvoláneka, Olivera Zvoláneka. Druhá časť zálohovej platby vo výške 1 000 € bola zaplatená v hotovosti osobne žalobcom po tom, čo bol prepustený z výkonu väzby, a to za prítomnosti žalobcovej matky B. B. a žalobcovho brata H. B., k rukám JUDr. Zvoláneka dňa 5. júna 2019. Rovnako sa jednalo o finančné prostriedky žalobcu. Máme za to, že zaplatenie sumy vo výške 2 000 € titulom trov obhajoby v trestnom konaní, nemožno mať pochyb, nakoľko uvedené preukazujeme čestnými vyhláseniami osôb prítomných pri hotovostných platbách, pričom uvedené vyplýva aj zo samotnej faktúry vystavenej JUDr. Zvolánekom. Zaplatenie prevyšujúcej časti sumy, na ktorú bola vystavená faktúra, t. j. sumu vo výške 946,01 € žalobca v preukázať nevie, a preto si jej náhradu v rámci tohto konania ani neuplatňuje. V súvislosti s pobytom vo väzbe bol žalobca nútený vynaložiť výdavky vo výške 203,04 €. Z výpisu poskytnutého Ústavom na výkon väzby a Ústavom na výkon trestu odňatia slobody M. XX vyplýva, že žalobcovi boli počas pobytu vo väzbe na tzv. konto obvineného zaslané finančné prostriedky vo výške 2 x 100 €. Tieto finančné prostriedky na konto obvineného previedol brat žalobcu H. B.. Zároveň sa na konte obvineného nachádzali finančné prostriedky vo výške 3,04 €, ktoré predstavovali hotovosť žalobcu pri nástupe žalobcu do ÚVV. Matka žalobcu B. B. z finančných úspor žalobcu, ktoré mal žalobca v hotovosti odložené v mieste svojho trvalého pobytu, sumu vo výške 200 € v hotovosti odovzdala bratovi žalobcu H. B.. Takýmto spôsobom boli finančné prostriedky zaslané na konto obvineného bratovi žalobcu vrátené. Zníženie žalobcovho majetku tak vyplýva z toho, že finančné prostriedky zaslané jeho bratom H. B., boli žalobcovmu bratovi nahradené finančnými prostriedkami pochádzajúcimi z úspor žalobcu, pričom, ako vyplýva z výpisu ÚVV, suma vo výške 203,04 € bola klientom počas výkonu väzby použitá na tam uvedené činnosti (nákup liekov a recepty, nákup v bufete, telefonovanie a iné). Suma vo výške 203,04 € tak predstavuje škodu, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku nezákonného začatia a vedenia trestného stíhania a na neho nadväzujúceho pobytu žalobcu vo väzbe.

5. Žalobca bol podrobený trestnému stíhaniu, ktoré trvalo skoro 2,5 roka (od 9. mája 2019 do 11. októbra 2021) a v rámci tohto trestného stíhania bol podrobený po dobu skoro jedného mesiaca väzbe (od 9. mája 2019 do 31. mája 2019) a následne ešte obmedzeniam pohybu a kontrole elektronickým náramkom (od 31. mája 2019 do 15. januára 2020). Za tieto zásahy, ktoré podstatne a negatívne zasiahli žalobcovu osobu a jeho život, s poukazom na to, že iba konštatovanie porušenia práva nie je pre žalobcu dostatočným morálnym zadosťučinením, si žalobca uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 10 000 €, ktorá predstavuje len symbolickú satisfakciu ujmy, ktorú vzhľadom na jej povahu a rozsah nemožno nahradiť, ale iba zmierniť poskytnutím peňažnej náhrady. Túto ujmu nie je možné uspokojiť inak a jej výšku zákon ukladá stanoviť s prihliadnutím najmä na osobu žalobcu a jeho doterajší život a prostredie, kde žije a pracuje, závažnosť a okolnosti ujmy, závažnosť následkov v jeho súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 2 a 3 ZZŠ). Výšku požadovanej náhrady pritom odôvodňujeme nasledovnými konkrétnymi okolnosťami:

6. Žalobca bol umiestnený v malej cele, o rozmeroch cca 3x4m, a to bez prístupu denného svetla. Z osôb, s ktorými bol umiestnený na cele žalobca dôvodne pociťoval obavy. Bol umiestnený v časti, kde zrejme vykonávali väzbu osoby obvinené z obzvlášť závažných a násilných trestných činov, o jednom zo spoluväzňov sa hovorilo, že pripravoval úkladnú vraždu. Krik a zvýšený hlas nervózných osôb nachádzajúcich sa v iných celách, bolo výrazne počuť aj do cely, v ktorej bol umiestnený žalobca. Krátko po umiestnení do cely väzby bol žalobca obeťou fyzického napadnutia. Skončil s monoklom a tržnou ranou na tvári, a to v dôsledku toho, že ho počas prechádzky v spoločnom priestore mimo cely napadol iný muž nachádzajúci sa v ústave. Žalobca musel byť v súvislosti s napadnutím aj ošetrovaný v nemocnici na N.. J. X G. H., kde ho dovedli zviazaného na tzv. medveďa (putá na rukách i na nohách). Zhodou okolností žalobca ošetroval jeho známy, MUDr. Šváby; pre žalobcu to bola obzvlášť nepríjemná situácia, nakoľko MUDr. Šváby zrejme nevedel, že sa žalobca nachádza vo väzbe

a navyše, mal zakázané sa s lekárom priamo rozprávať; komunikovať s ním mohol len prostredníctvom sprevádzajúceho policajta, a tak mu danú situáciu ani nemohol vysvetliť. Tejto situácii ocitnutia sa v uzavretých priestoroch s potenciálne bezdôvodne agresívnymi osobami vystavil žalobcu štát; vnútri takýchto priestorov sa takým osobám a provokáciám nie je možné tak jednoducho vyhnúť, ako je to v prípade pobytu na slobode. Počas väzby sa žalobca opakovane dožadoval rozhovoru s vedením, ale to mu bolo umožnené len v spojení s týmto incidentom. V rámci výkonu väzby bolo možné použiť sprchu len 1x týždenne s doprovodom. V bufete bol možný nákup 1x týždenne s doprovodom. Nákupy v bufete, hoc aj za ceny niekoľkonásobne vyššie, než v bežných obchodoch, sú pre bežného človeka takmer nevyhnutnosťou, nakoľko väzenská strava podávaná v ústavoch neposkytuje dostatočnú výživu. Vychádzka bola žalobcovi umožňovaná len v rozsahu 1 hod denne. Cela žalobcu nespĺňala ani hygienické minimum; toaleta bola od zvyšku priestorov cely oddelená len tenkou stenou akoby z preglejky. Celkovo prostredie bolo pre žalobcu veľmi depresívne. Návštevy počas žalobcovej väzby boli bezkontaktné, cez sklo. Jeho rodičia za ním boli na návšteve len raz, a to bohužiaľ práve po vyššie uvedenom fyzickom napadnutí žalobcu, keď bolo vidno na jeho tvári, že ho niekto vo väzbe zbil. Rodičia sa oňho už tak dosť báli a pohľad na dobitú tvár ich syna ich v ich obavách len utvrdil. O to viac sa žalobca trápil, že ho videli v takom stave, a v dôsledku toho sa oňho báli ešte viac. Telefonovať mohol len v stanovenom obmedzenom čase, 1x týždenne (mimo kontaktovania právneho zástupcu) a len na niektoré z piatich telefónnych čísel, ktoré musel pri nástupe do väzby z pamäti spísať na papier, čo bol pre žalobcu problém. Nemohol tam spať. Báľ sa. Počas väzby schudol asi 8 až 10 kíľ. Poniženie žalobca zažil aj počas samotného zadržania. Žalobcu zadržali okolo 16:00 hod., kedy ľudia prichádzajú domov zo školy, z práce a podobne. Zadržaný bol v dome, v ktorom býval so svojimi rodičmi. Oproti jeho domu je predajňa potravín. Šoku bola najprv vystavená jeho matka, ktorá otvorila policajtom dvere. Ľudia bežne sa nachádzajúci v tom čase na ulici, pri potravinách či v susedstve tak boli svedkami toho, že bol žalobca spútaný, posadený do policajného vozidla a odvedený do cely policajného zaistenia.

7. Väzba žalobcu bola nahradená umiestnením elektronického náramku na nohe a obmedzeniami pohybu, čo pre žalobcu znamenalo ďalšiu stigmatizáciu. Nosenie tohto Náramku žalobcovi spôsobovalo ďalšiu škvrnu na povesti. Navyše ho po podstatnú dobu musel nosiť v čase, keď bolo vonku teplo a bol viditeľný; ľudia si ho museli všimnúť, mnohí sa ho na to pýtali, niektorí sa mu viditeľne vyhýbali. Snažil sa preto nosiť dlhé nohavice a ponožky aj vo vysokých horúčavách. Náramok mu spôsoboval obrovský diskomfort, spôsoboval mu svrbenie, vyrážky a otlaky. Hanbil sa s Náramkom chodiť na verejnosti, a tak chodil von len v obmedzenom rozsahu. Nosenie Náramku a povinnosti s tým spojené komplikovali aj jeho rodinný život vo vzťahu k synovi, keďže „dvojičku“ tohto Náramku mala nosiť jeho bývalá partnerka, ku ktorej mu to malo zabrániť priblížiť sa. Syna preto nemohol odviezť k nej alebo u nej prevziať, ale museli to realizovať buď tak, že jeden ho odviezol do škôľky a druhý vyzdvihol, alebo pomocou žalobcových rodičov. Počas toho ako mal Náramok ho dokonca navštívila jeho bývalá partnerka doma bez jej vlastného kusu, ktorý mal zabezpečiť hlavnú funkciu t. j. zamedzenie styku, v dôsledku čoho sa ukázalo, že žalobca ten Náramok nosil zbytočne. Navyše tým jeho bývalá partnerka preukázala, že sa ho v skutočnosti nebojí, čo už samo osebe napovedalo tomu, že si celý incident, z ktorého bol klient obvinený, vymyslela. V čase uvalenia väzby na žalobcu, mal žalobcov syn štyri roky. Žalobcoví rodičia jeho synovi nepovedali pravdu o tom, prečo a kde je jeho otec v čase väzby a následne žalobcu vídal s Náramkom. Videl a vedel, že sa deje niečo zlé, že ten Náramok žalobca má a že už ho žalobca ani nevozí k jeho mame, ako predtým. Aj spoločné aktivity žalobcu so synom sa obmedzili. Celá situácia tak významnou mierou zasiahla do jeho rodinného života a spôsobila traumy, ktorých sa žalobca nikdy celkom nezbaví.

8. Žalobca ďalej uviedol, že celý svoj predošlý život žil vo veľkom 6-izbovom dome svojich rodičov. Vždy mal možnosť mať vlastnú izbu, prípadne neskôr v dospelosti i celý byt v rámci domu. Pri dome má záhradu. Uvalenie väzby a jej podmienky boli aj z tohto hľadiska preňho šokom. Jeho vzťahy s rodičmi je teda možné aj preto označiť za veľmi blízke, ujma u každého z nich sa okamžite odrazila na prežívaní aj životnom štýle toho druhého. Rovnako to platí aj vo vzťahu k bratom. Žalobca býva na malej obci, v rámci ktorej sa veľmi rýchlo šíria informácie týkajúce sa jej jednotlivých obyvateľov. V celej obci tak bolo známe, že žalobca bol trestne stíhaný, väznený a onáramkovaný. Väčšina ľudí nepozná rozdiel medzi väzbou a výkonom trestu odňatia slobody ani nerozumie konceptu prezumpcie nevinu, v dôsledku čoho mali bez ďalšieho za to, že by predsa žalobca nebol väznený, keby čin, za ktorý bol obvinený, nespáchal. Obzvlášť traumatizujúcim je pre žalobcu aj to, za aký trestný čin bol stíhaný. Znásilnenie ženy je vo všeobecnosti zavrhnúťhodným činom, čo výrazným spôsobom poznačilo povesť žalobcu i celej rodiny v tejto obci. Príbuzní žalobcu, najmä tí najbližší, sa oňho báli, boli bezmocní a pociťovali

obrovskú hanbu nielen pred občanmi obce. Pociťovali zároveň aj stres z toho, že žalobca bol trestne stíhaný, dokonca väznený a navyše za taký trestný čin. Žalobca sa o nich veľmi bál. Žalobcovi rodičia už starší ľudia. Otec žalobcu bol navyše v roku 2019 dvakrát hospitalizovaný vo Východoslovenskom ústave srdcových chorôb, a to po začatí trestného stíhania voči žalobcovi a po uvalení väzby na jeho osobu. Žalobca preto otcovi pri jeho zdravotných problémoch nemohol a nevedel pomôcť ani reálnou fyzickou výpomocou, ani psychickou podporou. Vo vzťahu k matke to žalobca pociťoval ešte horšie. Žalobcova mama si bývalú partnerku žalobcu obľúbila a vždy presadzovala, aby oni dvaja spolu ostali žiť, a to aj kvôli ich synovi. Žalobca dodnes váha, ako skutočne celú túto vec jeho matka vnímala a vníma, či napriek oslobodzujúcemu rozsudku a priznaniu žalobcovej bývalej partnerky z krivého obvinenia (za čo bola, napokon, aj odsúdená) verí, že jej syn je skutočne nevinný. Vzťahy v žalobcovej rodine celé trestné stíhanie, väzba i následné opatrenia výrazne poznamenali. Po prepustení žalobcu z väzby sa jeho rodinné vzťahy začali meniť k podstatne horšiemu, než počas väzby a než aké boli pred začatím trestného stíhania. Postupne komunikovali čoraz menej, nechceli jeden druhého zaťažovať svojimi trápeniami a komplikáciami v ich životoch spôsobenými celým trestným stíhaním. Najmä žalobca im už nechcel pridávať. Najbližší sa nevyhli tomu, že žalobcovi občas vyčítali, že seba aj ich vystavil celej tejto situácii; že ich syn bol trestne stíhaný. Brat to žalobcovi celé vyčítal kvôli zdravotnému stavu otca. V širšej rodine žalobca tiež pobadal zmenu – strýkovia, tety aj jeho krstný ho kontaktujú menej a opatrne. Žalobca sa tiež nevie zbaviť pocitu, že tak dlho trvajúce trestné stíhanie v mnohých ľuďoch zanechalo presvedčenie, že na tom stíhaní predsa len niečo muselo byť. Nálepky osoby, ktorá bola obvinená zo znásilnenia, hoci neprávom, sa už žalobca nikdy úplne nezbaví. Prežitie trestného stíhania, väzby i následných alternatívnych opatrení na žalobcovi zanechali badateľné stopy. A to ako na jeho osobe, tak i na jeho životnom štýle. Predtým rád trávil čas spoločensky, vonku s kamarátmi. Okruh kamarátov sa zmenil a zúžil. Našli sa aj takí, ktorí nechceli, aby sa ich priateľky k nemu približovali a prerušili s ním kontakt. Aj zo strany potenciálnych partneriek vidí žalobca svoje trestné stíhanie ako problematické. Žalobca sám má trvalo problém nadväzovať väzby s neznámymi ľuďmi a dôverovať im, čo mu pred tým, než bol podrobený trestnému stíhaniu, nečinilo podstatnejší problém.

9. Trestné stíhanie, ale najmä väzba a obmedzenie Náramkom, mali na jeho psychické zdravie podstatné negatívne následky, ktoré najprv sám pred sebou popieral. Hanbil sa vyhľadať oficiálnu profesionálnu pomoc a cudziemu človeku vysvetľovať, že má psychické problémy a že má problém zvládať svoje emócie a nájsť motiváciu v dôsledku prežívaného trestného stíhania a opatrení a žiadať ho o pomoc. Taktiež bol presvedčený, že si to finančne ani spoločensky nemôže dovoliť. Ale hlavne chcel, aby si ho vypočul a pomáhal mu (až bude pripravený o tom hovoriť) niekto, komu môže veriť; na úplne cudzieho človeka by sa už nespoľahol. Tak si začal hľadať osobu, ktorá by mu pomohla zlepšiť svoje podnikanie. Spoločnou kamarátkou mu bol odporúčaný C. J., toho času ešte len študujúci psychológiu, ktorý mu mal poskytovať mentálny coaching. Pôvodne sa stretávali za účelom mentálneho coachingu pre účely podnikania. No napokon 80 % času venovali zvládaniu emócií žalobcu a spracovaniu jeho traumy z väzby, trestného stíhania, jeho sociálnych fóbii a problémom so spánkom. Pán J. ho posielal za profesionálnym psychológom, ale žalobca už po tejto skúsenosti cudzím ľuďom nedôveroval.

10. Štát sa žalobcovi dodnes ani len neospravedlnil, ani mu neposkytol náhradu škody za nemajetkovú ujmu spôsobenú mu nezákonným trestným stíhaním, väzbou a následnými obmedzeniami pohybu a kontrolou náramkom. Pričom zodpovedá objektívne v prípade, že bol spod obžaloby oslobodený bez ohľadu na to, či škodu (vrátane nemajetkovej ujmy) zavinil alebo nie.

11. Žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 203,04 eur od prvého dňa po tom, čo bolo žalobcovi doručené oznámenie žalovaného o odmietnutí plniť žalobcovi nárok uplatnený predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody, t. j. od 15. februára 2023 do zaplatenia. Žalobca si uplatnil aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10 000 eur od prvého dňa po tom, čo bolo žalobcovi doručené oznámenie žalovaného o odmietnutí plniť žalobcovi nárok uplatnený predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody, t. j. od 15. februára 2023 do zaplatenia a to poukazujúc na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2149/17.

12. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 9.12.2022 navrhoval žalobu zamietnuť. Uviedol, že žalobca v žiadosti nepreukázal kumulatívnu existenciu zákonných predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody, t. j. preukázanie nezákonných rozhodnutí, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi právnymi titulmi a deklarovanou škodou. Neuvedol žiadne konkrétne skutkové a právne okolnosti, ktoré by nasvedčovali skutočnosti, že uznesenie o vznesení obvinenia a podaná obžaloba boli vydané v rozpore so zákonom.

Jediným dôvodom prečo považuje tieto rozhodnutia za nezákonné je skutočnosť, že v konečnom dôsledku bol oslobodený spod obžaloby. Skutočnosť, že trestná vec bola skončená oslobodením spod obžaloby neznamená, že uznesenie o vznesení obvinenia alebo obžaloba sú nezákonné a tým sa stali právnym titulom pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody. Za nezákonné možno považovať iba také rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré v čase jeho vydania nemalo zákonný podklad. V danom prípade nesplnenie predpokladov uvedených v ustanovení § 206 Trestného poriadku. A nie také rozhodnutie, ktoré v čase vydania spĺňalo všetky zákonné kritériá a teda bolo rozhodnutím zákonným, iba neskôr na základe vykonaného dokazovania pred súdom bol ustálený iný právny názor. Uznesenie o vznesení obvinenia nemožno v danom prípade automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa z rôznych dôvodov nepotvrdila. V konaniach o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. dospela rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky k záveru, že v prípade zastavenia trestného stíhania/oslobodenia spod obžaloby je spôsobilým titulom podľa § 6 zákona č. 514/2003 Z. z. uznesenie o vznesení obvinenia (za predpokladu, že ide o právoplatné nezákonné t. j. contra legem rozhodnutie, ktoré zrušil príslušný orgán pre nezákonnosť a poškodený využil možnosť podať proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok). Zároveň však nie je možné automaticky každé uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nevyústilo v právoplatný odsudzujúci rozsudok, pokladať za nezákonné rozhodnutie. To, či v okamihu vznesenia obvinenia boli splnené podmienky na vznesenie obvinenia, nie je možné posudzovať len s ohľadom na výsledok konania. Uznesenie o vznesení obvinenia voči žalobcovi nie je nezákonným rozhodnutím, ak bolo vydané v súlade s Trestným poriadkom. Pokiaľ orgány činné v trestnom konaní aplikujú ustanovenia Trestného poriadku a postupujú počas trestného stíhania v súlade so zákonom, nejde o neoprávnený zásah do práv obvineného. Pri objasňovaní trestných činov prevláda nad individuálnymi záujmami fyzickej osoby vyšší záujem na tom, aby bol trestný čin riadne zistený a jeho páchatel' (pôvodca) podľa zákona spravodlivo potrestaný. V žiadnom prípade nie je možné simplifikovať proces posúdenia predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. prezumovaním záveru, že skutočnosť, že proti jedincovi bolo vedené trestné stíhanie, ktoré neskončilo jeho právoplatným odsúdením, automaticky znamená odôvodnenosť jeho nároku na náhradu škody. Uvedená konštrukcia nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z.. Meritórne rozhodnutie trestného súdu v prospech obvineného bez ďalšieho ešte neznamená nezákonnosť vedeného trestného stíhania a nie je dôkazom toho, že trestné konanie nemalo byť vôbec začaté (porov. nález Ústavného súdu SR, č. k. II. ÚS 163/2013-50 zo dňa 13.11.2013). Zatiaľ čo pre vznesenie obvinenia stačí len dôvodné podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a kto je jeho páchatel'om, istota bez všetkých pochybností je podmienkou až pre vynesenie rozsudku. V konkrétnom konaní o náhradu škody by muselo byť preukázané, že pre rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní v dobe, kedy boli vydané, neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Za nezákonné možno považovať iba také rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré už v čase jeho vydania nemalo zákonný podklad. V danom prípade nesplnenie predpokladov uvedených v ustanovení § 206 Trestného poriadku. A nie také rozhodnutie, ktoré v čase vydania spĺňalo všetky zákonné kritériá, a teda bolo rozhodnutím zákonným, iba neskôr na základe vykonania dokazovania pred súdom bol ustálený iný právny záver. Pred vznesením obvinenia bol zo zabezpečených listinných dôkazov a výpovedí svedkov dostatočne odôvodnený záver o podozrení zo spáchania uvedeného trestného činu konkrétnou osobou. Hlavne s poukazom na výpoveď poškodeného K. N., svedkov B. J., O. B. a P. Q., ktorí usvedčovali žalobcu. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností je nesporné, že uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné predpoklady a z toho dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Nie sú preto naplnené základné hmotnoprávne predpoklady pre vznik zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., pretože v tejto veci nedošlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia, a teda nemohla vzniknúť ani škoda, ktorá by bola spôsobená orgánmi verejnej moci.

13. Okresný súd Košice – okolie na hlavnom pojednávaní konanom dňa 31.05.2021 rozsudkom sp. zn. XX XXX/XX podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku obžalovaného spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Krajský súd v Košiciach na verejnom zasadnutí dňa 11.10.2021 uznesením sp. zn. XXX XX/XXXX podľa § 319 Tr. poriadku zamietol odvolanie prokurátora smerujúce proti rozsudku Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. XX XXX/XX V danom prípade bolo vedené trestné stíhanie voči žiadateľovi na základe výpovede poškodenej, ktorá v neskoršom štádiu trestného stíhania svoju výpoveď zmenila v prospech žalobcu

(v tom čase obžalovaného), čo bolo hlavnou príčinou oslobodenia spod obžaloby. I. J. bola za toto konania trestne stíhaná (vec vedená na Okresnej prokuratúre Košice – okolie pod sp. zn. 1Pv 153/22). S I. J. bola uzavretá dohoda o vine a treste, ktorú Okresný súd Košice – okolie na verejnom zasadnutí dňa 31.08.2022 schválil a teda menovanú odsúdil za zločin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona v súbehu so zločinom krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona v súbehu so zločinom krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona. V predmetných súdnych rozhodnutiach nie je nikde konštatovaná nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia ani konania, ktoré mu predchádzalo. Zákonné predpoklady pre vznesenie obvinenia a podanie obžaloby nie sú stanovené na uplatnenie zásady "in dubio pro reo", t. j. prokurátor s ohľadom na uplatnenie tejto zásady nemôže zastaviť trestné stíhanie, ale naopak je povinný podať obžalobu a o prípadnom použití tejto zásady môže výhradne rozhodnúť len súd, čo sa v predmetnej veci aj stalo. Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov v § 206 ods. 1 výslovne stanovuje, že ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré ihneď oznámi obvinenému a doručí najneskôr do 48 hodín prokurátorovi a ak je obvineným súdny exekútor, notár, znalec, tlmočník alebo prekladateľ, aj ministrom spravodlivosti, a ak je obvineným advokát, aj Slovenskej advokátskej komore; o tomto úkone upovedomí bez meškania oznamovateľa a poškodeného. Vznesenie obvinenia za trestný čin pritom nie je totožné s presvedčením o vine obvinenej osoby, ale je len vyjadrením vyššieho stupňa pravdepodobnosti, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie sa stal, je trestným činom a spáchala ho konkrétna osoba, pričom je zároveň nevyhnutným predpokladom vykonávania niektorých ďalších úkonov trestného konania. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že pokiaľ sú splnené podmienky, ktoré Trestný poriadok predpokladá, musí byť takéto rozhodnutie orgánmi činnými v trestnom konaní vydané. S výnimkou inštitútu dočasného odloženia vznesenia obvinenia sa nepripúšťa možnosť úvahy orgánu činného v trestnom konaní o tom, či uznesenie o vznesení obvinenia vydá alebo nie. Zákonnosť tohto rozhodnutia, ako aj postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal je síce možné na podklade oprávneného prostriedku preskúmať, avšak dôvodom na zrušenie takého uznesenia nie je skutočnosť, že vina obvineného nie je bez pochyb preukázaná, ale len pravdepodobná. Obdobne v zmysle § 215 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený. V prípade, že existuje pochybnosť o tom, či skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie spáchal obvinený, resp. ak posúdenie tejto otázky závisí od hodnotenia rozporných dôkazov, ktoré pripúšťajú aj možnosť, že obvinený je páchatelom trestného činu, je prokurátor povinný podať obžalobu. K odstráneniu rozporov, vyplývajúcich z navzájom si odporujúcich dôkazov môže dôjsť až po prejednaní veci a hodnotení dôkazov na hlavnom pojednávaní. Legálnosť rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní preto nemožno posudzovať na základe konečného výsledku trestného konania, ale len na základe toho, či boli splnené zákonné podmienky, stanovené pre jeho vydanie. Z tohto dôvodu nemožno rozhodnutie o vznesení obvinenia vyhodnotiť ako nezákonné výlučne na základe výsledku trestného konania, hoci celé dovtedajšie konanie prebiehalo zákonným spôsobom, všetky subjekty trestného konania postupovali v zmysle Trestného poriadku a všetky vydané rozhodnutia boli v tom - ktorom konkrétnom štádiu trestného konania zákonné a odôvodnené. V rámci vykonaného trestného konania vedeného proti žalobcovi nebolo žiadne z rozhodnutí na to určeným procesným postupom zrušené. Zároveň v predmetnom trestnom konaní napriek tomu, že bolo ukončené oslobodením spod obžaloby nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadreného v Trestnom poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní. V § 2 Trestného poriadku sú stanovené základné zásady trestného konania. V zmysle týchto zásad pre vznesenie obvinenia podľa zákona postačuje, že zistené okolnosti nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin a že na základe zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že tento čin bol spáchaný určitou osobou. Uznesenie o vznesení obvinenia voči A. B. nie je nezákonným rozhodnutím, lebo bolo vydané v súlade s Trestným poriadkom. Pred vznesením obvinenia bol zo zabezpečených výpovedí svedkov dostatočne odôvodnený záver o podozrení zo spáchania uvedeného trestného činu konkrétnou osobou. Rozhodnutia, ktoré boli vydané v rámci prípravného konania, boli vydané po splnených všetkých zákonných predpokladoch. Orgán polície a prokuratúry nevydal rozhodnutie, ktoré by malo zakladať nárok na náhradu škody. Pokiaľ orgány činné v trestnom konaní aplikujú ustanovenia Trestného poriadku a postupujú počas trestného stíhania v súlade so zákonom, nejde o neoprávnený zásah do práv obvineného. Pri objasňovaní trestných činov prevláda nad individuálnymi záujmami fyzickej osoby vyšší záujem na tom, aby bol trestný čin riadne zistený a jeho páchatel (pôvodca) podľa zákona spravodlivo potrestaný. V žiadnom prípade nie je možné simplifikovať proces posúdenia predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. prezumovaním záveru, že skutočnosť, že proti jedincovi bolo vedené trestné stíhanie, ktoré neskončilo

jeho právoplatným odsúdením, automaticky znamená odôvodnenosť jeho nároku na náhradu škody. Uvedená konštrukcia nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z.. Za nezákonné možno považovať iba také rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré už v čase jeho vydania nemalo zákonný podklad. V danom prípade nesplnenie predpokladov uvedených v ustanovení § 206 Trestného poriadku. A nie také rozhodnutie, ktoré v čase vydania spĺňalo všetky zákonné kritériá, a teda bolo rozhodnutím zákonným, iba neskôr na základe vykonania dokazovania pred súdom bol ustálený iný právny záver. Pred vznesením obvinenia bol zo zabezpečených výpovedí svedkov dostatočne odôvodnený záver o podozrení zo spáchania uvedeného trestného činu konkrétnou osobou.

14. Žalovaný uviedol, že v celom rozsahu rozporuje uplatnené trovy právneho zastúpenia. V zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) pri uplatnení náhrady škody, ktorá spočíva v trovách trestného konania je potrebné, aby išlo o účelne vynaložené náklady na obhajobu, za ktoré v danom prípade je možné považovať iba náklady stanovené v rozsahu tarifnej odmeny podľa príslušných vyhlášok ministerstva účinných v čase poskytovania právnych služieb. Zo žalobcom predloženého vyčíslenia trov obhajoby vôbec nevyplývajú jednotlivé úkony právnej služby. Takéto vyčíslenie nepreukazuje právne úkony účelne vykonané právnym zástupcom žalobcu v trestnom konaní. Vzhľadom na krátkosť súdom poskytnutého času na vyjadrenie k žalobe, nie je reálne bez príslušného spisového materiálu týkajúceho sa predmetnej trestnej veci preskúmať trovy trestného konania. Preto žalovaná navrhuje súdu pripojiť k tejto veci súvisiaci súdny spis týkajúci sa predmetného trestného konania. Sumu vo výške 2.000 €, ktorá má predstavovať skutočnú škodu vzniknutú účelne vynaloženými nákladmi na obhajobu v trestnom konaní je preukazovaná faktúrou JUDr. Gerharda Zvolánka č. XXXXXX, vystavená 24.02.2022, v ktorej je uvedené že zálohovo bolo zaplatených 2.000 € a k úhrade ostalo 946,01 €. Zaplatenie 2.000 € je preukazované čestnými vyhláseniami B. B. (matky žiadateľa z 18.11.2022). Predložené doklady nie je možné považovať za doklady, ktoré preukazujú reálne zníženie majetku žiadateľa, čo by predstavovalo vzniknutú reálnu škodu. Takýmto dokladom, by mohol byť napríklad príjmový pokladničný doklad preukazujúci odovzdanie hotovosti advokátovi, ktorý musí tvoriť súčasť jeho účtovníctva. Sumu vo výške 203,04 €, ako náklady v súvislosti s pobytom klienta vo väzbe rovnako neuznávame ako náklady vynaložené v príčinnej súvislosti s trestným stíhaním. Z výpisu ÚVV a ÚVTS k 16.06.2022 vyplýva, že finančné prostriedky žiadateľ použil na nákup v bufete a telefonáty, ktoré náklady by mal aj keby nebol vo väzbe.

15. V súvislosti s požadovanou výškou nemajetkovej ujmy (10.000,- €) žalovaný poukázal na zákon č. 514/2003 Z.z., v § 17 ods. 4 a zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 274/2017 Z.z.“), na § 12 ods. 2 veta prvá zákona č. 274/2017 Z.z., a § 12 ods. 3 veta prvá zákona č. 274/2017 Z.z.. Žalovaný zastáva názor, že nie je možné pri zohľadnení citovaných zákonných ustanovení porovnávať trestné stíhanie žalobcu so spôsobením smrti. Vzhľadom k tomu (pokiaľ by súd nezohľadnil skutočnosti uvedené žalovanou v bodoch I. a II. tohto vyjadrenia) v prípade odškodnenia žalobcu mal postupovať v zmysle § 12 ods. 3 veta prvá zákona č. 274/2017 Z.z., z ktorého vyplýva, že žalobcovi by mohla byť priznaná nemajetková ujma najviac vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom bolo vydané uznesenie o vznesení obvinenia. Uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané v roku 2019, v ktorom suma mesačnej minimálnej mzdy bola vo výške 520,- €. Najvyššia možná priznaná výška nemajetkovej ujmy nesmie byť vyššia ako desaťnásobok sumy 520,- €, čo predstavuje sumu 5.200,- €.

16. Zákonodarcu poukazuje na potrebu proporcionality, nakoľko vzhľadom na vyvažovanie hodnôt, kde je hodnota ľudského života a zdravia tou najvyššou, je neprimerané poskytovať náhradu nemajetkovej ujmy vo výrazne vyššej sume, ako je najvyššia prípustná výška odškodnenia priznávaná obetiam násilnej kriminality. Predmetné ustanovenie zavádza vzájomnú závislosť medzi odškodnením osôb poškodených násilnými trestnými činmi priznávaným podľa osobitného predpisu na jednej strane a výškou nemajetkovej ujmy priznanej na základe zodpovednosti štátu za výkon verejnej moci na strane druhej. Výška nemajetkovej ujmy nemôže presiahnuť výšku odškodnenia obete násilného trestného činu. Nakoľko v prípadoch obetí násilných trestných činov môže dôjsť aj k závažnému zásahu do zdravia či dokonca života, je možné považovať za primerané, aby odškodnenie za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nebolo vyššie ako odškodňovanie za trvalé následky na zdraví či dokonca za život. V opačnom prípade by vznikol rozpor s poukazovaním na ľudský život ako najvyššiu hodnotu, od ktorej sa odvodzujú ostatné hodnoty. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) by priznaná

finančná náhrada nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám – napríklad výške náhrady za utrpenie a bolesť (ktoré boli spôsobené napr. telesnými zraneniami - Karhuvaara a Iltalehti v. Fínsko). Podobne sa vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, keď konštatoval, že priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach (rozsudok NS SR, sp. zn. 4 Cdo 171/2005 zo dňa 27.04.2006). Zavedenie princípu primeranosti k iným formám finančných kompenzácií spolu s ponechaním možnosti prihladať na osobitosti jednotlivého prípadu umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala „spravodlivé zadosťučinenie. K potrebe akceptovať pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy limity stanovené judikatúrou ESLP a vnútroštátnej právnej úpravy sa vyjadril aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 106/2012 z 27. júna 2013 uviedol: „V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva má byť výška náhrady nemajetkovej ujmy primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo) a má zohľadňovať tak výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti (napr. Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo), ako aj výšku náhrad, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo obetiam násilných činov, pričom by bez existencie závažných a dostatočných dôvodov nemala prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko).“ Zároveň je nevyhnutné zdôrazniť skutočnosť, že nemajetková ujma v peniazoch sa v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza len vtedy, ak vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, pričom na určenie jej výšky je súčasne potrebné zohľadniť kritéria uvedené v ods. 3 daného zákona, a to osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. V tejto súvislosti žalovaný dal do pozornosti i ďalšie rozhodnutia odvolacieho súdu v obdobných veciach ako aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.10.2018 sp.zn. 7Cdo 100/2017. Žalobca neuviedol konkrétne skutočnosti, ktoré by objektívne, nie na základe subjektívnych pocitov preukazovali, že mu v priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním vznikla nemajetková ujma, čím dostatočným spôsobom nezdôvodnil opodstatnenosť výšky požadovanej nemajetkovej ujmy a ním požadovanú výšku náležite nezdôvodnil zohľadňujúc § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.. V danej súvislosti poukázal rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 35C/86/2016 zo dňa 6.11.2018.

17. Ak žalobca tvrdí a trvá na tom, že mu nezákonným rozhodnutím vznikla nemajetková ujma, vznik tejto je jednoznačne podmienený krivým obvineným a potiažmo na to krivou výpoveďou I. J. (poškodenej v pôvodnej trestnej veci), ktorá bola Okresným súdom Košice - okolie aj právoplatne odsúdená za zločin krivého obvinenia podľa § 235 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona v súbehu so zločinom krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona. Ak teda bolo voči žiadateľovi vedené trestné stíhanie iniciované na základe trestného oznámenia poškodenou I. J., ktorá až na hlavnom pojednávaní priznala, že skutok si vymyslela a k žalovanému trestnému činu nedošlo, mám za to, že žiadateľ by si mal svoje nároky tvoriace uplatnenú škodu uplatňovať práve voči I. J.. Trestné stíhanie bolo začaté a vedené voči žiadateľovi zákonným spôsobom, pričom existenciu dostatočne odôvodneného podozrenia, že ku spáchaniu skutku došlo, ten je trestným činom a jeho páchatelom je práve obvinený, potvrdil aj okresný a následne krajský súd už vyššie uvedenými rozhodnutiami o väzbe (a nahradení väzby) obvineného. Tu je potrebné uviesť, že prokurátor má povinnosť obžalobu podať, pokiaľ existuje dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, pričom zabezpečuje dôkazy v prospech obžaloby, ako aj v prospech obvineného. Prokurátor nerozhoduje o vine alebo nevine obžalovaného. Prípustná je aj obžaloba, v ktorej sa môžu vyskytovať určité rozpory medzi dôkazmi alebo pochybnosti, o ktorých následne rozhodne súd. Skutočnosť, že bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby neznamená, že celé konanie, alebo hoc aj určité rozhodnutie bolo nezákonné. Naopak, súd sa po oboznámení s uvedenou trestnou vecou domnieval, že konanie bolo dôvodné a podanú obžalobu prokurátora prijal na ďalšie konanie a vo veci vytyčil hlavné pojednávanie.

18. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam žalovaný navrhol žalobu vo vzťahu k Slovenskej republike zastúpenej Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky v celom rozsahu zamietnuť.

19. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 13.09.2023 (replika) zotrval na podanej žalobe a svojej argumentácii vo vzťahu k uplatnenému nároku titulom náhrady škody poukazujúc na nález Ústavného súdu SR zo dňa 13. decembra 2016, sp. zn. I.ÚS 540/2016-33 a i., ustálenú judikatúru najvyšších

súdnych autorít Slovenskej republiky a judikatúru všeobecných súdov. Žalobca uviedol, že aj poukazujúc na znalecký posudok vypracovaný na osobu I. J. a jej právoplatné odsúdenie je nevhodné dôvodiť, že OČTK postupovali v súlade so zákonom a žalobcu svojim postupom nijako nepoškodili, pretože v tom čase o vine žalobcu svedčila výpoveď I. J..

20. Žalobca ďalej uviedol, že z faktúry č. XXXXXX JUDr. Gerharda Zvolánka predloženej žalobcom je zrejmé, z čoho fakturovaná suma pozostáva; vo faktúre je uvedený každý konkrétny úkon právnej služby, dátum jeho uskutočnenia aj suma prináležiaca obhajcovi za jej poskytnutie v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. Všetky tieto úkony v trestnom konaní boli vykonané, preto predstavujú náklady účelne vynaložené na obhajobu v trestnom konaní. Poukázal na ust. § 187 ods. 1 C. s. p., preto nemožno prijať záver predostretý žalovanou, že na preukázanie danej skutočnosti je potrebné predložiť práve a jedine príjmový pokladničný doklad obhajcu, keď zo samotnej faktúry a čestného vyhlásenia matky a brata žalobcu je zrejmé, že na zaplatenie trov obhajoby boli obhajcovi odovzdané peňažné prostriedky vo výške 2 000 €, ktoré patrili žalobcovi; ktoré vynaložil na svoju obhajobu žalobca a teda, o ktorú sumu sa znížil majetok žalobcu v súvislosti s potrebou hájiť svoje práva v nezákonne vedenom trestnom konaní. Požadovať predloženie príjmového pokladničného dokladu ako jediného konkrétneho dôkazu nemá oporu v žiadnom právnom predpise. Žalobca zníženie svojho majetku preukázal k žalobe predloženými čestnými vyhláseniami, z ktorých je zrejmé, že obhajcovi bola zaplatená suma vo výške 2 000 € v hotovosti z finančných prostriedkov patriacich žalobcovi, pričom z faktúry č. 062022 je zrejmé, že táto suma bola prijatá v súvislosti s obhajobou žalobcu v predmetnom trestnom konaní, za vedenie ktorého si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody.

21. Vo vzťahu k nároku na náhradu nákladov vynaložených v súvislosti s pobytom vo väzbe žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/148/2015 zo dňa 3.8.2016 a uviedol, že náklady, ktoré vynaložil žalobca v súvislosti s pobytom vo väzbe tak bez akýchkoľvek pochyb predstavujú škodu, ktorá žalobcovi vznikla v súvislosti s vedením trestného stíhania a pobytom vo väzbe, za ktorú štát objektívne zodpovedá a tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť tvrdením, že takéto výdavky by zrejme žalobca vynaložil aj na slobode.

22. K nároku na náhradu nemajetkovej ujmy poukázal na ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. a uviedol, že z citovaného ustanovenia zákona je zrejmé, že úmyslom zákonodarcu bolo obmedziť výšku nemajetkovej ujmy maximálnou hranicou upravenou v zákone o obetiach trestných činov, ktorou je v súčasnosti päťdesiatnásobok mesačnej minimálnej mzdy v relevantnom období. Zákon neustanovuje možnosť žalovanej zvoliť si, ktorú hranicu uvedenú v zákone o obetiach trestných činov bude aktuálne považovať za vhodnú, aby tým mohla účelovo znížiť maximálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Nie je oprávnením žalovanej vybrať si, že v danom prípade je hranicou desaťnásobok alebo dvadsaťpäťnásobok mesačnej minimálnej mzdy a nie jej päťdesiatnásobok, ako to ustanovuje zákon. Výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi v zmysle ust. § 12 ods. 2 druhá veta zákona o obetiach trestných činov tak predstavuje sumu vo výške 26 000 € (520 € - minimálna mesačná mzda za rok 2019 x 50). Nakoľko si žalobca v konaní uplatňuje len nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 €, je táto suma plne v súlade s citovanými ustanoveniami relevantných právnych predpisov. Žalobca strávil vo väzbe celkovo 23 dní, čo pri uvedenom rozpätí štandardne priznávaných náhrad nemajetkovej ujmy (40 – 60 €) činí sumu vo výške 690 – 1 380 €. Žalobca bol monitorovaný technickými prostriedkami celkovo 230 dní, čo pri uvedenom rozpätí náhrady nemajetkovej ujmy (20 – 40 €) činí sumu 4 600 – 9 200 €. Napokon, trestné stíhanie voči žalobcovi trvalo 2,5 roka, čo predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 500 €. 40. V zmysle uvedeného činí rozumné rozpätie náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobcu sumu vo výške 7 790 – 13 080 €. Žalobca, zohľadňujúc všetky okolnosti svojej situácie si v konaní uplatnil sumu vo výške 10 000 €, čo vzhľadom na všetky skutočnosti uvedené v žalobe žalobcom prežité a v nadväznosti na judikatúru súdov, predstavuje primerané odškodnenie za nezákonne vedené trestné stíhanie a nezákonné obmedzovanie jeho osobnej slobody.

23. V duplike žalovaný zotrval na svojej doterajšej argumentácii a ním uplatnených námietkach.

24. Žalobca v reakcii na dupliku žalovaného zotrval na svojej doterajšej argumentácii a ním uplatnených námietkach.

25. Súd vytýčil pojednávanie na deň 28.06.2024, ktoré vykonal v zmysle § 180 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“) v prítomnosti žalobcu, právneho zástupcu žalobcu a povereného zástupcu žalovaného.

26. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi založenými v spise a to zápisnicou o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby E. R. G. C., č. XXXXXX zo dňa 9.05.2019, uznesením o začatí trestného stíhania zo dňa 9.5.2019, D./X-XXX-XX-XXXX, uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 10.5.2019, D./X-XXX-XX-XXXX, uznesením o vzatí do väzby Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 13.5.2019, č. k. XXX XX/XXXX – 17, uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31.5.2019, sp. zn. XXXX/XX/XXXX o nahradení väzby dohľadom, obžalobou Okresnej prokuratúry Košice – okolie zo dňa 27.9.2019 sp. zn. 1 Pv 256/19/8806-22, uznesením okresného súdu Košice – okolie zo dňa 15.1.2020, sp. zn. XX/XXX/XXXX o zrušení kontroly technickými prostriedkami, rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 31.5.2021, sp. zn. XX/XXX/XXXX, uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11.10.2021, č. k. XXX/XX/XXXX, žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 7.11.2022 s doručenkou, písomným oznámením zo dňa 8.2.2023 s doručenkou, ktorým bola vybavená žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, faktúrou č. XXXXXX zo dňa 24.2.2022 vystavená JUDr. Gerhardom Zvolánkom, čestným vyhlásením B. B. zo dňa 18.11.2022, čestným vyhlásením H. B. zo dňa 18.11.2022,) listom – Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody zo dňa 16.6.2022 – výpis z konta obvineného (pohyb peňazí na konte),) lekárskou prepúšťacou správou jún 2019, lekárskou prepúšťacou správou august – september 2019, komunikáciou medzi klientom, p. H. a p. Q., oboznámením sa so znaleckým posudkom PhDr. Kitkovej zo dňa 12.6.2019 a výpoveďou znalkyne na hlavnom pojednávaní dňa 31.5.2021 a zistil tento skutkový stav:

27. Z uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva policajného zboru Košice – okolie D.:E./X-XXX-XX-XXXX, z 9. mája 2019o začatí trestného stíhania a z uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 10. mája 2019 mal súd preukázané, že žalobcovi bolo vznesené obvinenie pre skutok vyšetrovateľom právne kvalifikovaný ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa mal žalobca dopustiť na tom skutkovom základe, že: „Dňa 9. mája 2022 v čase okolo 11.00 hod., v izbe na poschodí rodinného domu na F. A. XX G. E. B. C., E. H. – E. páchatel' znásilnil I. J., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XX, E. H. – E., ktorá tam bola na návšteve, tým spôsobom, že keď sedela na posteli, tak ju chytil oboma rukami a dal ju ľahnúť na chrbát, proti jej vôli a aj napriek kladenému aktívnemu odporu jej rozopol opasok, odtrhol gombíky na ríffových nohaviciach, tieto aj s nohavičkami jej stiahol pod kolená, potom ju obrátil na brucho, priľahol ju a odzadu na nej vykonal súlož, počas ktorej dvakrát vnikol svojim pohlavným údom do jej vagíny, potom ním trel z vonkajšej časti vagíny až do výronu ejakulátu, pri tomto útoku utrpela I. J. trhlinu na sliznici hrádze pošvy o veľkosti 1 cm, k iným zraneniam nedošlo.“

28. Z uznesenia Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 13.5.2019, č. k. XXX XX/XXXX – 17 mal súd preukázané, že na základe návrhu prokurátorky na vzatie žalobcu do väzby zo dňa 11. mája 2019, bol žalobca predmetným uznesením vzatý do väzby z dôvodov podľa ust. § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Väzba začala žalobcovi plynúť dňa 9. mája 2019 o 16:30 hod. Sudca pre prípravné konanie predmetným uznesením zároveň rozhodol o tom, že nenahrádza väzbu žalobcu dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa ust. § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

29. Voči uzneseniu o vzatí do väzby podal žalobca dňa 16. mája 2019 sťažnosť. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31. mája 2019 súd zrušil napadnuté uznesenie (uznesenie o vzatí do väzby zo dňa 13. mája 2019, č. XXX XX/XXXX), nahradil väzbu žalobcu dohľadom probačného a mediačného úradníka, prijal písomný sľub žalobcu, prepustil žalobcu z väzby na slobodu, uložil žalobcovi povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi a súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu, nariadil kontrolu žalobcu technickými prostriedkami a uložil žalobcovi primerané povinnosti a obmedzenia, spočívajúce v: povinnosti okamžite po oznámení rozhodnutia o prepustení z väzby na slobodu podrobiť sa a strpieť inštaláciu technických prostriedkov, povinnosti pravidelne sa dostavovať k probačnému a mediačnému úradníkovi, zákaze styku a úmyselného priblíženia sa k I. J. na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov, zákaze zdržiavať sa v blízkosti obydlija a pracoviska I. J., zákaze vycestovať do zahraničia, povinnosti podieľať sa na náhrade nákladov štátu za každý začatý deň výkonu kontroly technickými prostriedkami (predmetný dohľad a všetky obmedzenia ďalej len ako „obmedzenia pohybu a kontrola elektronickým náramkom“; prípadne tiež spolu aj len ako „náramok“).

30. Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice – okolie podal na Okresný súd Košice – okolie dňa 27. septembra 2019 obžalobu, sp. zn. 1 Pv 256/19/8806-22.

31. Uznesením Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 15. januára 2020, sp. zn. XX/XXX/XXXX súd zrušil nad žalobcom nariadenú kontrolu technickými prostriedkami a zrušil žalobcovi zákaz vycestovať do zahraničia.

32. Rozsudkom Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 31. mája 2021, sp. zn. XX/XXX/XXXX súd oslobodil žalobcu spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry sp. zn. X R. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 27. septembra 2019, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Voči rozsudku podal prokurátor dňa 31. mája 2021 odvolanie, ktoré Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 11. októbra 2021, č. k. XXX/XX/XXXX-XXX, zamietol. Rozsudok sa stal právoplatným da 11. októbra 2021.

33. Z vyúčtovania trov právneho zastúpenia žalobcovi advokátom JUDr. Gerhardom Zvolánekom súd zistil, že obhajoba žalobcu vo veci zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona spočívala vo vykonaní nasledovných úkonov právnej služby: prevzatie a príprava obhajoby (16.5.2019), dôvody sťažnosti voči väzbe (20.5.2019), účasť pri výsluchu J. (27.5.2019), účasť pri prejednávaní väzby na Krajskom súde v Košiciach (31.5.2019), účasť pri výsluchu svedkov (B., B., L.) (5.6.2019), účasť pri preštudovaní spisu (4.9.2019), obhajoba na hlavnom pojednávaní 8,30 – 10,30 (15.1.2020),) obhajoba na hlavom pojednávaní 10,30 – 12,30 (15.1.2020), obhajoba na hlavom pojednávaní (24.6.2020), obhajoba na hlavom pojednávaní (31.5.2021), vyjadrenie k odvolaniu prokurátora (10.8.2021), obhajoba na verejnom zasadnutí Krajského súdu v Košiciach (11.10.2021).

34. Z faktúry č. XXXXXX vystavenej JUDr. Gerhardom Zvolánekom vyplýva, žalobca uhradil časť sumy, na ktorú bola vystavená faktúra zálohami vo výške 2.000 eur. Konkrétne bola táto zálohová platba uhradená v dvoch častiach. Prvá časť vo výške 1.000 eur bola zaplatená B. B., matkou žalobcu, ktorá z finančných prostriedkov žalobcu, ktoré mal v hotovosti odložené v mieste svojho trvalého pobytu, v čase, kedy sa žalobca nachádzal vo väzbe, tieto finančné prostriedky odovzdala v hotovosti osobne, v prítomnosti žalobcovho otca A. B., k rukám advokátskeho koncipienta JUDr. Zvoláneka, Olivera Zvoláneka o čom žalobca predložil do konania čestné vyhlásenie B. B. zo dňa 18.11.2022. Druhá časť zálohovej platby z finančných prostriedkov žalobcu vo výške 1.000 eur bola zaplatená v hotovosti osobne žalobcom po tom, čo bol prepustený z výkonu väzby, a to za prítomnosti žalobcovej matky B. B. a žalobcovho brata H. B., k rukám JUDr. Zvoláneka dňa 5. júna 2019, o čom žalobca predložil do konania čestné vyhlásenie B. B. a H. B. zo dňa 18.11.2022.

35. V súvislosti s pobytom vo väzbe bol žalobca nútený vynaložiť výdavky vo výške 203,04 eur. Z výpisu poskytnutého Ústavom na výkon väzby a Ústavom na výkon trestu odňatia slobody M. XX vyplýva, že žalobcovi boli počas pobytu vo väzbe na tzv. konto obvineného zaslané finančné prostriedky vo výške 2 x 100 eur. Tieto finančné prostriedky na konto obvineného previedol brat žalobcu H. B.. Zároveň sa na konte obvineného nachádzali finančné prostriedky vo výške 3,04 eur, ktoré predstavovali hotovosť žalobcu pri nástupe žalobcu do ÚVV. Matka žalobcu B. B. z finančných úspor žalobcu, ktoré mal žalobca v hotovosti odložené v mieste svojho trvalého pobytu, sumu vo výške 200 eur v hotovosti odovzdala bratovi žalobcu H. B., o čom žalobca predložil do konania čestné vyhlásenie H. B. zo dňa 18.11.2022. Zníženie žalobcovho majetku tak vyplýva z toho, že finančné prostriedky zaslané jeho bratom H. B., boli žalobcovmu bratovi nahradené finančnými prostriedkami pochádzajúcimi z úspor žalobcu, pričom, ako vyplýva z výpisu ÚVV, suma vo výške 203,04 eur bola klientom počas výkonu väzby použitá na tam uvedené činnosti (nákup liekov a recepty, nákup v bufete, telefonovanie a iné).

36. Z predloženej žiadosti žalobcu zo dňa 7.11.2022 o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (č.l. 34 súdneho spisu) mal súd za preukázané, že žalobca požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a o zaplatenie sumy vo výške 14.250,94 eur titulom náhrady škody vrátane nemajetkovej ujmy, ktorá u žalobcu vznikla z dôvodu ním tvrdeného nezákonného trestného stíhania. Dôvody, na ktoré žalobca poukazoval v žiadosti zodpovedajú dôvodom, ktoré sú uvádzané v žalobe v tomto konaní.

37. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky podaním z 8.02.2023 (č.l. 42 súdneho spisu) skonštatovala, že žiadosť žalobcu nie je dôvodná ani sčasti, nakoľko nezistila splnenie zákonných podmienok pre uspokojenie nároku uplatneného v žiadosti o predbežné prerokovanie nárokov.

38. Z výsluchu svedka N. B. na pojednávaní súd zistil, že celá táto udalosť poznačila žalobcu samotného, ako aj jeho rodinných príslušníkov. Žalobcu predovšetkým na počiatku zasiahlo samotné zatýkanie, nakoľko sa uskutočnilo v čase bežného ruchu v obci, kedy deti chodia domov zo školy, pričom obydlie žalobcu sa nachádza v blízkosti potravín. Táto skutočnosť hlboko poznačila vzťahy v rodine ale aj reputáciu rodiny v obci, nakoľko rodina žalobcu žije v obci a matka žalobcu dlhé roky pracovala ako pošťárka v obci. V dôsledku obavy z možného odsúdenia žalobcu sa svedok stal krstným otcom syna žalobcu pre prípad, ak by bol žalobca odsúdený, prebral by starostlivosť o jeho syna. Bol svedkom toho ako uvedená udalosť ohľadom trestného stíhania skomplikovala, resp. zamedzila v možnosti pokračovať alebo nadviazať nejakú obchodnú činnosť žalobcu v jeho možnosti uplatniť sa na obchodnom trhu. Taktiež bol svedkom toho, ako prítomnosť žalobcu bola nepríjemná niektorým ľuďom a tí sa ho stránili resp. si nepriali byť v jeho prítomnosti. Týkalo sa to najmä žien. O tejto skutočnosti sa dozvedelo nielen blízke ale aj široké okolie žalobcu, pretože informácia o trestnom stíhaní žalobcu bola publikovaná v regionálnom denníku. Žalobcu zasiahla udalosť týkajúca sa jeho stíhania aj pokiaľ ide o jeho spoločenské väzby. Nevie to potvrdiť ani vylúčiť, avšak myslí si, že aj to bol dôvod prečo so žalobcom ukončila vzťah jeho priateľka B.. Svedok si myslí že na žalobcovi bola spáchaná krivda, pričom nikdy sa mu asi úplne nepodarí očistiť svoje meno a je toho názoru, že bol v danom smere poškodený natrvalo. Má pocit, že na intenzite stretávania sa ich dvoch to vplyv nemalo.

39. Z výsluchu svedka P. E. na pojednávaní súd zistil, že sa so žalobcom zoznámil asi pred 15-timi rokmi v rámci oslavy ich spoločných kamarátov. V danom období udržiavali častejší kamarátsky vzťah v zmysle spoločných najmä narodeninových osláv v okruhu spoločných kamarátov. V minulosti spoločne chodievali na spoločné výlety do Maďarska do aquaparku a to ako páriky, aj žalobcov brat s partnerkou, a už si nebol istý či aj žalobca s partnerkou. Jednalo sa o dva okruhy spoločných známych, jedných žijúcich v B. C. a druhých v H.. Takéto priateľské stretnutia pokračovali približne do obdobia, kedy sa odrazu prestal ozývať žalobca resp. nebolo možné sa mu dovolať, pričom na jednom stretnutí s kamarátmi sa svedok dozvedel dôvod, keď mu bolo ukázaná v periodiku Korzár informácia o tom, že sa voči žalobcovi začalo trestné stíhanie. Táto informácia bola pre svedka pomerne veľkým šokom a predovšetkým trestný čin, za ktorý mal byť stíhaný považoval už cez čiaru, pričom si bol vedomý toho, že žalobca mal v danom období aj priateľku. Predmetnú situáciu riešili navzájom okruhu priateľov, pričom považovali situáciu okolo žalobcu za vážnu. Po prepustení žalobcu z väzby bola situácia pre svedka nie celkom zrozumiteľná, pretože na jednej strane bol žalobca von z väzby ale aj napriek tomu na druhej strane vo vzťahu k nemu stále prebiehalo trestné stíhanie. Takáto neistota vo vzťahu k žalobcovi sa premietla následne asi v takom zmysle, že postupne bol akoby vylučovaný zo spoločného okruhu kamarátov, už nebol volaný na spoločné stretnutia kamarátov a to práve z toho dôvodu, že nevedeli, či by to bolo vhodné resp. kvôli svojim partnerkám nechceli žalobcu volať. Bolo to práve v súvislosti alebo v kontexte s tým, čo bolo obsahom trestného stíhania a pre aký trestný čin bol stíhaný žalobca a bolo to znásilnenie. Obdobná situácia sa potom prejavila aj v druhom okruhu priateľov zo sídliska H., kde opäť všetci vyhodnotili situáciu tak, že bude lepšie ho už ďalej nevolať. Všetci mali vedomosť o tom čo sa deje, pre aký trestný čin a to aj preto, že všetci disponovali informáciou z Korzára. Táto skutočnosť bola zavŕšená napokon tým, že kamarátske puto sa akoby pretrhlo, nevyhľadávajú sa, nestretávajú sa ako kamaráti dodnes.

40. Z výsluchu svedka H. B. súd na pojednávaní zistil, že svedok je brat žalobcu. Bývajú v malej dedine, v ktorej každý každého pozná a hneď sa o všetkom vie. Tak sa to udialo aj v čase zatýkania jeho brata, kedy počas toho úkonu už boli všetci susedia na oknách a videli, rozprávali si o tom, čo sa deje. Následne sa obyvatelia obce a ich susedia dopytovali čo sa stalo a prečo zatkli brata aj rodičov, ktorí to veľmi ťažko niesli, pretože sami nevedeli, čo sa vlastne deje. Ich rodičov a najmä otca veľmi zasiahla návšteva žalobcu vo väzbe, pri ktorej videli, ako vyzeral žalobca zranený po bitke. Otec žalobcu uvedenú skutočnosť veľmi ťažko znášal. V danom čase, resp. v čase pred touto udalosťou bol ešte pracovne aktívny, pracoval ako vodič, bol vodičom nákladného vozidla, prepravoval ťažké cestné stroje. Aj napriek tomu, že otcovi svedok dohovárал, aby si to tak nebral, nepomohlo to a to aj vzhľadom na to, že žalobca bol väzobne stíhaný, kontakt s ním bol obmedzený, trpeli vlastne nedostatkom informácií a z toho dôvodu nevedeli všetky informácie, nevedeli čo si majú o tom myslieť, pričom otec si domýšľal. Vyvrcholením situácie bolo, keď otec doma ráno odpadol pred nástupom do práce. Skomplikoval tým

aj situáciu v práci nakoľko mal nákladné auto zaparkované na pozemku pred domom a taktiež mal aj kľúč. Otca hospitalizovali vo VÚSCH v Košiciach. Vzhľadom na zdravotné komplikácie otca žalobcu mu nebolo odporúčané naďalej vykonávať svoju pracovnú činnosť. To bolo napokon vyčítané otcom samotnému žalobcovi, že pre jeho problémy bolo otcovi zamedzené ďalej pracovať a privyrábať si takýmto spôsobom k dôchodku. Situácia, kedy rodičia žalobcu celú skutočnosť a problémy vyčítajú žalobcovi pretrváva dodnes. Rodičia žalobcu majú veľmi dobré vzťahy s bývalou partnerkou žalobcu, ktorá je matkou ich spoločného dieťaťa. Rodičia žalobcu sú podľa názoru svedka doteraz presvedčení o tom, že ten skutok sa stal, a že bývalá partnerka len z ľútosťi stiahla obvinenie voči žalobcovi. Svedok opísal udalosť zo včerajšieho dňa, keď bola oslava menín žalobcu, ako aj otca žalobcu, pričom otec žalobcu nemal vedomosť o dnešnom pojednávaní a potom ako bol žalobcom svedok vyzvaný, aby si nezabudol doklady na dnešné pojednávanie sa otec dožadoval informácie o tom, aké pojednávanie má prebiehať a opäť sa k tomu postavil negatívnym spôsobom, že si má žalobca všetko zjesť, čo si navaril. Vzhľadom na to, že informácia o trestnom stíhaní bola publikovaná v regionálnom denníku svedok ich mama bola v dané ráno vykúpiť všetky výťažky dennej tlače, v ktorých bola šírená táto informácia. Vzhľadom na to, že rodičia doteraz neveria žalobcovi, naopak veria jeho bývalej partnerke, aj napriek tomu, že bola oslava, žalobca sa rodičov stráni. Len za účelom prípitku zišiel žalobca dole, spoločne si pripili a potom si opäť každý išiel svojou cestou. Svedok nevie, či rodičia svedka a žalobcu vedia o tom, že bývalá partnerka žalobcu bola právoplatne odsúdená za krivú výpoveď a obvinenie, pričom má zato, že aj v prípade ak by o tom vedeli, nenarušilo by to ich vrúcny vzťah k nej.

41. Strana žalobcu upustila od návrhu na vykonanie dokazovania výsluchom otca žalobcu A. B. staršieho a svedka C. J..

42. Pri posudzovaní podanej žaloby súd vychádzal z ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. v znení platnom a účinnom od 1.1.2013.

43. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

44. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

45. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) bod 1, písm. b) a f) zákona č. 514/2003 Z. z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, alebo prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora, f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

46. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

47. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

48. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

49. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej

nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

50. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr

51. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

52. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

53. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

54. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak § 26 neustanovuje inak, právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku podľa tohto zákona sa spravujú Občianskym zákonníkom.

55. Podľa § 25 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., spory vzniknuté z právnych vzťahov upravených týmto zákonom rozhodujú sudy, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

56. Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným právnym predpisom je zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 274/2017 Z.z.“).

57. Podľa § 12 ods. 2 veta prvá zákona č. 274/2017 Z.z., ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

58. Podľa § 12 ods. 3 veta prvá zákona č. 274/2017 Z.z., pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

59. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je existencia nezákonného rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom, existencia škody (majetkovej, resp. nemajetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch) a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím.

60. Otázka, či štát zodpovedá za škodu aj v prípade, že došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, sa riešila už vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, a to napr. aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 194/2010 z 30.03.2011, v ktorom bol vyslovený názor, že: „V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých rozhodnutiach. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Zákon zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá poškodenému vznikla v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a v konaní, v ktorom bolo trestné stíhanie zastavené. I keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, treba mať na zreteli, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená.“ Rovnaké závery boli vyslovené aj v ďalších rozhodnutiach, napr. v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo 15/2009, či v rozhodnutiach Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 25/2011 a I. US 320/2016, III. ÚS 754/2016.

61. V súlade s ustálenou súdnou praxou štát zodpovedá za škodu spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia, ktoré sa skončilo zastavením alebo oslobodením spod obžaloby. Ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa zákona č. 514/2003 Z. z. zásadne právo na náhradu škody. Ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom sa v konaní o náhrade škody nevyžaduje rozhodnutie o nezákonnosti trestného stíhania, ale postačuje právoplatné rozhodnutie o zastavení trestného stíhania alebo právoplatný oslobodzujúci rozsudok z dôvodov podľa § 285 písm. a), b) alebo c) Trestného poriadku (ide o „kvázi - nezákonné“ rozhodnutie). Pre správnu interpretáciu § 6 ods. 1, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v časti zrušenia, resp. zmeny nezákonného rozhodnutia je potrebné splnenie tejto podmienky v tomto prípade vykladať extenzívne. Zmyslu a účelu tohto ustanovenia zodpovedá výklad, podľa ktorého rovnaké dôsledky ako zrušenie, resp. zmena nezákonného rozhodnutia o treste, ochrannom opatrení alebo rozhodnutia o väzbe má tiež rozhodnutie o oslobodení spod obžaloby z dôvodov podľa § 285 písm. a), b) alebo c) Trestného poriadku, čo znamená, že v konaní pred súdom sa nepotvrdilo, že by sa stal skutok uvedený v obžalobe alebo že by skutok bol trestným činom, príp. že by ho spáchal obžalovaný a zakladá to nezákonnosť rozhodnutí o vznesení obvinenia, ktorých dôsledkom následne bolo samotné podanie obžaloby. Danosť nezákonnosti rozhodnutia sa nemusí prejavíť na začiatku trestného stíhania, prípadne v čase podania obžaloby, ale môže byť zistená a konštatovaná až v konečnom rozhodnutí v konaní pred súdom, avšak ani uvedená skutočnosť štát nezavahuje zodpovednosti za škodu, ktorá v dôsledku takéhoto zistenia (napr. oslobodzujúcim rozsudkom) dotknutému subjektu vznikla a ktorá sa v takom prípade primárne odvíja od príslušného rozhodnutia, počnúc ktorým bolo trestné stíhanie vedené voči konkrétnej osobe, t.j. od uznesenia o vznesení obvinenia. Na takýto prípad je potom potrebné aplikovať právnu úpravu, ktorá je danému prípadu najbližšia, a to úpravu zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím.

62. Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Je teda možné súhlasiť s argumentáciou žalovaného, že uznesenie o vznesení obvinenia nemožno automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila (nález Ústavného súdu SR pod sp. zn. II. ÚS 163/2013). Ako však už bolo uvedené vyššie, zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu bez ohľadu na zavinenie či porušenie právnej povinnosti konkrétnym orgánom verejnej správy. Teda aj keď sa trestné stíhanie v čase, keď bolo vedené, javilo ako zákonné a dôvodné, v súlade s ustálenou judikatúrou ho vzhľadom na jeho konečný výsledok treba považovať za nezákonné (uplatňuje sa fikcia nezákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania) práve v dôsledku právoplatného oslobodzujúceho rozsudku. Pri oslobodení spod obžaloby je pritom podstatné posledné rozhodnutie príslušného súdu o obžalobe, teda ani skutočnosť, že napr. obžalovaný bol súdom prvého stupňa aspoň sčasti uznaný vinným na

základe obžaloby nič nemení na vyššie uvedených názoroch súdu, ak v konečnom dôsledku odvolací súd oslobodil obžalovaného spod obžaloby v celom rozsahu, príp. v časti, v ktorej bol uznany za vinného.

63. Súd považoval medzi stranami v spore za nesporné skutočnosti vyplývajúce z trestného konania vedeného pred pred Okresným súdom Košice – okolie pod sp. zn. XX/XXX/XXXX a to, že žalobca bol rozsudkom zo dňa 31.05.2021 podľa § 285 písm. a) TP v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. XXX/XX/XXXX z 11.09.2019 právoplatne oslobodený spod obžaloby za skutok právne kvalifikovaný ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona.

64. Za skutočnosť, ktorá nebola medzi sporovými stranami sporná súd považoval aj skutočnosť, že žalobca na základe žiadosti zo dňa 7.11.2022 požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a o zaplatenie sumy vo výške 14.250,94 eur z titulu náhrady škody vrátane nemajetkovej ujmy, ktorá u žalobcu vznikla z dôvodu ním tvrdeného nezákonného trestného stíhania. Dôvody, na ktoré žalobca poukazoval v žiadosti zodpovedajú dôvodom, ktoré sú uvádzané v žalobe v tomto konaní. Medzi žalobcom a žalovaným nie je sporné ani to, že žalovaný tejto žiadosti žalobcu nevyhovel ani z časti ako to bolo konštatované podaním žalovaného zo dňa 8.02.2023.

65. Za nesporné súd považoval aj to, že orgánom, ktorý má konať za štát v predmetnom spore je v zmysle cit. § 4 ods. 1 písm. a) bod 1, písm. b) a f) zákona č. 514/2003 Z. z. Generálna prokuratúra, keďže bola zo strany prokuratúry podaná v tejto veci voči žalobcovi obžaloba na súd.

66. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že v danom prípade má za preukázané splnenie prvého predpokladu pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Za takéto rozhodnutie súd považuje uznesenie o vznesení obvinenia.

67. Pokiaľ ide o škodu, podľa § 17 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk.

68. Za skutočnú škodu treba považovať ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného v podobe trvalého zmenšenia jeho majetku, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Ide pritom o reálny rozdiel medzi hodnotou majetku poškodeného pred vznikom škody a hodnotou jeho majetku po jej vzniku. Ušlý zisk predstavuje ušlý majetkový prospech, prípadne nerozmnoženie majetku poškodeného, ktoré by bolo možné dôvodne očakávať pri pravidelnom behu vecí, nebyť škodovej udalosti.

69. Žalobca si v rámci jednotlivých čiastkových nárokov náhrady škody uplatnil náhradu skutočnej škody spočívajúcej v náhrade trov obhajoby žalobcu v trestnom konaní vo výške 2.000 eur, ktorý nárok sa odškodňuje v zmysle § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z.z.

70. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca v súvislosti s nezákonným rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, t.j. uznesením o vznesení obvinenia, vynaložil náklady na trovy obhajoby, keďže počas celého trestného konania bol právne zastúpený JUDr. Gerhardom Zvolánekom, advokátom so sídlom Hradbová 17, 040 01 Košice, IČO 31 305 466. Čo do príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou je potrebné uviesť, že žalobca využil svoje ústavné právo na kvalifikovanú obhajobu, nakoľko sám nemá právnické vzdelanie. Súd zastáva názor, že nevyhnutnosť takéhoto postupu v súvislosti s tak závažnou skutočnosťou, ako je vznesenie obvinenia a začatie trestného stíhania je nespochybniteľná. To znamená, že práve vznesenie obvinenia a následné pokračovanie v trestnom konaní po podaní obžaloby na súd, boli výlučnou príčinou vzniku trov spätych s obhajobou a príčinná súvislosť je tým daná.

71. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe (paušálne) namietol uplatnenú výšku náhrady trov obhajoby, pričom poukazujúc na krátkosť súdom poskytnutej lehoty na vyjadrenie sa k žalobe, z ktorého dôvodu žalovaný nemal možnosť preskúmať ich vierohodnosť a účelnosť navrhol, aby súd, pripojením súvisiaceho trestného a vyšetrovacieho spisu, náležite posúdil a vyhodnotil účelnosť žalobcom uplatnených trov obhajoby v trestnom konaní.

72. Súd sa uvedenou námietkou žalovanej musel zaoberať aj v kontexte rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 28. apríla 2016 sp. zn. 6 Cdo 402/2015 zverejneného v Zbierke stanovísk NS č. 2/2018, ktoré je (hoci sa týkalo aplikácie predošlého zákona č. 58/1969 Zb.) použiteľné je aj na prejednávajúcu vec a z ktorého vyplýva, že súd môže priznať len náhradu účelne vynaložených trov, výška ktorých zodpovedá tarifnej odmene advokáta určenej osobitným právnym predpisom účinným v čase vykonania úkonov právnej služby. Niet dôvodu, aby štát uhrádzal poškodenému v tomto špecifickom prípade náhrady

škody všetky náklady, ktoré vynaložil v trestnom konaní na svoju obhajobu. Obsah základného práva obvineného na právnu pomoc pri obhajobe v trestnom konaní spočívajúci v možnosti zvoliť si obhajcu, nemôže byť z hľadiska rozsahu nároku na náhradu škody proti štátu neobmedzený. Bolo by popretím základných predpokladov pre náhradu škody, aby štát hradil aj náklady spojené so zastúpením, ktoré boli poškodeným vynaložené bezúčelne. Súd preto musel posúdiť účelnosť vynaložených trov, a preto sa vysporiadal s jednotlivými úkonmi právnej služby z hľadiska účelnosti.

73. Trovy právneho zastúpenia boli určené a vypočítané v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) v znení účinnom ku dňu vykonania toho-ktorého úkonu. Podľa § 12 ods. 3 písm. c) vyhlášky pri obhajobe v trestnom konaní je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov alebo za ktorý možno uložiť výnimočný trest, jedna šestina výpočtového základu., čo za rok 2019 predstavuje sumu 163,33 eur, za rok 2020 sumu 177 eur, za rok 2021 sumu 181,17 eur. Právny zástupca žalobcu jednotlivé úkony právnej služby špecifikoval vo vyúčtovaní trov právneho zastúpenia, kde ich zároveň aj vyčíslil v zmysle vyhlášky, na základe čoho ich žalobca obhajcovi preukázateľne uhradil vo výške 2.000 eur. Podľa ust. § 16 ods. 3 vyhlášky spolu s tarifnou odmenou obhajcovi patrí aj tzv. režijný paušál, vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Režijný paušál za rok 2019 predstavuje sumu 9,80 eur, za rok 2020 sumu 10,62 eur, za rok 2021 sumu 10,87 eur.

74. Z vykonaného dokazovania však súd zistil, že úkony právnej služby neboli vykonané v rozsahu, v akom boli rozpísané vo vyúčtovaní trov vystaveného dňa 24.02.2022. Pokiaľ ide o úkon právnej služby označenej ako „rozhovor v UVV“ v dňoch 20.05.2019, 16.05.2019, 30.05.2019 a úkon právnej služby označenej ako „rozhovor v AK“ v dňoch 12.06.2019, 19.09.2019, 13.01.2020 a 31.05.2021 vykonanie týchto úkonov nebolo v konaní žalobcom preukázané. Obhajca žalobcu vyúčtoval za tieto úkony právnej služby odmenu 469,92 eur a režijný paušál v sume 84,58 eur. Z predloženého vyúčtovania vyplynulo, že trovy konania spolu (s DPH) predstavujú sumu 2.946,01 eur, pričom žalobca si uplatnil z uvedenej sumy len sumu vo výške 2.000 eur. Z tejto sumy súd odpočítal sumu 469,92 eur a sumu 84,58 eur (odmena a režijný paušál za úkony právnej služby porada s klientom), ktoré nepovažoval za preukázané a preto dôvodné.

75. Podľa ustanovenia § 153 ods. 1 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas.

76. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

77. Podľa ustanovenia § 153 ods. 2 CSP, na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

78. Podľa ustanovenia § 153 ods. 3 CSP, ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

79. Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania, to znamená, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania.

80. Žalobca na nariadenom pojednávaní dňa 28.06.2024 po vyslovení predbežného právneho posúdenia v rámci ktorého súd vyslovil, že ide o absenciu dôkazov vo vzťahu k tejto časti nároku, uviedol, že predbežné právne posúdenie súdu akceptuje a v danom smere ani nenavrhol vykonanie dokazovania.

81. Vychádzajúc z uvedeného súd dospel k záveru, že žalobcom uplatnený nárok titulom náhrady trov obhajoby v trestnom konaní je dôvodný len vo výške 1.445,5 eur a v prevyšujúcom rozsahu, vo výške 554,5 eur, súd žalobu o náhradu škody titulom trov právneho zastúpenia pre neunesenie dôkazného bremena ako nedôvodnú zamietol.

82. Súd považoval námietku žalovaného o tom, že čestné vyhlásenia nie je možné považovať za doklady, ktoré preukazujú reálne zníženie majetku žiadateľa, nakoľko takým dokladom by mohol byť napríklad príjmový pokladničný doklad preukazujúci odovzdanie v hotovosti advokátovi, za nedôvodnú a to vzhľadom na to, že priamo vo faktúre č. XXXXXX vystavenej dňa 24.02.2022 a splatnej dňa 3.03.2022 a podpísanej právnym zástupcom žalobcu JUDr. Gerhardom Zvolánkom (na č.l. 44 súdneho spisu) je konštatované, že suma vo výške 2.000 eur bola uhradená zálohami. Súd akcentuje, že samotná faktúra je riadny účtovný doklad preukazujúci skutočnosť v ňom uvedené. Súd dopĺňa, že účelom čestných vyhlásení bolo aj preukázanie toho, že finančné prostriedky v úhrnnej sume 2.000 eur pochádzali z majetku žalobcu a nie len, že boli právnemu zástupcovi žalobcu zastupujúceho žalobcu v predmetnom trestnom konaní odovzdané.

83. Súd sa taktiež nestotožnil s námietkou žalovaného, že suma 203,04 eur ako náklady v súvislosti s pobytom klienta vo väzbe, nie sú náklady vynaložené v príčinnej súvislosti s trestným stíhaním poukajúc na to, že sa jedná o náklady (z výpisu ÚVV a ÚVTS k 16.06.2022 vyplýva, že finančné prostriedky žiadateľ použil na nákup v bufete a telefonáty), ktoré náklady by mal aj keby nebol vo väzbe. V zhode s právnym názorom žalobcu súd poukazuje na to, že náklady, ktoré vynaložil žalobca v súvislosti s pobytom vo väzbe predstavujú škodu, ktorá žalobcovi vznikla v súvislosti s vedením trestného stíhania a pobytom vo väzbe, za ktorú štát objektívne zodpovedá a tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť tvrdením, že takéto výdavky by zrejme žalobca vynaložil aj na slobode. „Za situácie preukázania reálnych výdavkov žalobcom v čase výkonu väzby a v bezprostrednej súvislosti s pobytom vo väzbe nemožno ani hypoteticky uvažovať o tom, či by tieto konkrétne výdavky žalobca vynaložil aj na slobode. Hypotetická úvaha nemôže vyvrátiť skutkové zistenie o reálnom vynaložení týchto výdavkov vo výkone väzby žalobcom a v bezprostrednej súvislosti s jej výkonom a ani zistenie, že tieto výdavky boli vynaložené v príčinnej súvislosti s výkonom väzby; týmto spôsobom by sa žalovaný v podstate zbavil svojej zodpovednosti (objektívnej) za škodu.“ (Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/148/2015 zo dňa 3.8.2016).

84. Pokiaľ ide o dôvodnosť príslušenstva pohľadávky žalobcu ako úroku z omeškania vo vzťahu k nároku žalobcu titulom náhrady škody, žalovaný sa do omeškania dostáva buď uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, v ktorej podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. môže príslušný orgán konajúci za žalovaného uspokojiť nárok na náhradu škody, alebo dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, ako to bolo v súdenom prípade. Štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. Márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník zo zodpovednostného právneho vzťahu (§ 489 Občianskeho zákonníka) dostáva do omeškania, a tak najneskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí šesťmesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť poškodenému veriteľovi tiež úroky z omeškania. Ak štát oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, lehota omeškania mu podľa vyššie citovaného ust. § 16 ods. 4 posledná veta zákona č. 514/2003 Z.z. začína plynúť dňom tohto oznámenia. Žalobca požiadal Generálnu prokuratúru SR, konajúcu v mene štátu, o predbežné prerokovanie nároku listom z 7.11.2022. Generálna prokuratúra SR oznámila žalobcovi listom z 8.02.2023, že ním uplatnený nárok nebude ani čiastočne uspokojený. Zo žiadneho skutkového tvrdenia žalobcu v podanej žalobe síce nevyplýva, kedy bolo oznámenie doručené žalobcovi, žalobca si uplatnil úrok z omeškania od 15.02.2023, ktorý žalovaný ako deň kedy sa žalovaný dostal do omeškania s plnením, nerozporoval. Z uvedeného dôvodu súd považoval nárok žalobcu na úrok z omeškania z istiny vo výške, ktorú žalobca v konaní preukázal ako dôvodný, nad uvedený rozsah súd žalobu v prevyšujúcej časti úroku z omeškania ako príslušenstva nároku žalobcu titulom náhrady škody zamietol.

85. Vo vzťahu k nároku žalobcu na náhradu škody v podobe nemateriálnej (imateriálnej, nehmotnej) ujmy, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím štátu, súd konštatuje, že má z vykonaného dokazovania preukázané, že v prípade žalobcu iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu mu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, tak ako to predpokladá ustanovenie § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., a preto je potrebné rozhodnúť o uložení povinnosti žalovanému nahradiť nemajetkovú ujmu v peniazoch v prospech žalobcu, nakoľko tento jeho nárok vo vzťahu k žalovanému nie je možné uspokojiť inak. Súd pri uvedenom konštatovaní bral do úvahy aj to, že žalobca už od počiatku znášal vzniknutú situáciu veľmi ťaživo, žalobca bol podrobený trestnému stíhaniu, ktoré trvalo skoro 2,5 roka (od 9. mája 2019 do 11. októbra 2021) a v rámci tohto trestného stíhania bol podrobený po dobu skoro jedného mesiaca väzbe (od 9. mája 2019 do 31. mája 2019) a následne obmedzeniam pohybu a kontrole elektronickým náramkom (od 31. mája 2019 do 15. januára 2020). Tieto zásahy podstatne a negatívne zasiahli žalobcovu osobu a jeho život, s prihliadnutím najmä na osobu žalobcu a jeho doterajší život a prostredie, kde žil a pracoval, závažnosť zásahu sa prejavili v následkoch v jeho súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení. Nutné je v tomto smere poukázať, že aj napriek dôslednému dodržiavaniu prezumpcie neviny predstavuje každé trestné konanie významný zásah do osobného života osoby trestne stíhanej a negatívne sa dotýka jej cti i dobrej povesti. Zásah je o to intenzívnejší, ak sa následne preukáže, že sa skutok nestal, alebo nebol trestným činom.

86. Súd má za to, že iba konštatovanie porušenia práva žalobcu nie je dostatočným zadosťučinením a je potrebné nahradiť nemajetkovú ujmu v peniazoch aj s prihliadnutím na to, že väzba žalobcu trvala od 9. mája 2019 do 31. mája 2019, čo predstavovalo 23 dní, následne bol žalobca kontrolovaný technickými prostriedkami od 31. mája 2019 do 15. januára 2020 a zároveň bol podrobený obmedzeniam pohybu a zákazom, čo predstavovalo 230 dní a dňa 11. októbra 2021 bol žalobca spod obžaloby právoplatne oslobodený a jeho trestné stíhanie sa tým skončilo, pričom zároveň počas celého rozhodného obdobia,

trvajúceho skoro 2,5 roka (od 9. mája 2019 do 11. októbra 2021) žil žalobca v neistote. Ako vyplynulo zo žaloby a žalobcovej výpovede na pojednávaní, poníženie žalobca zažil už počas samotného zadržania. Žalobcu zadržali okolo 16:00 hod., kedy ľudia prichádzajú domov zo školy, z práce a podobne. Zadržaný bol v dome, v ktorom býval so svojimi rodičmi. Oproti jeho domu je predajňa potravín. Šoku bola najprv vystavená jeho matka, ktorá otvorila policajtom dvere. Ľudia bežne sa nachádzajúci v tom čase na ulici, pri potravinách či v susedstve tak boli svedkami toho, že bol žalobca spútaný, posadený do policajného vozidla a odvedený do cely policajného zaistenia. Do výkonu väzby bol žalobca bol umiestnený v malej cele, o rozmeroch cca 3x4m, a to bez prístupu denného svetla. Z osôb, s ktorými bol umiestnený na cele žalobca dôvodne pociťoval obavy. Bol umiestnený v časti, kde zrejme vykonávali väzbu osoby obvinené z obzvlášť závažných a násilných trestných činov. Krátko po umiestnení do cely väzby bol žalobca obeťou fyzického napadnutia. Skončil s monoklom a tržnou ranou na tvári. V súvislosti s napadnutím bol ošetrovaný v nemocnici jemu známym lekárom, čo bola pre žalobcu obzvlášť nepríjemná situácia. Žalobca poukázal na hygienické minimum v cele, obmedzenia v prijímaní informácií, v kontaktovaní iných osôb, či zaobstarávaní si potravín. Celkovo prostredie bolo pre žalobcu veľmi depresívne, ponížujúce. O to viac sa žalobca trápil, keď ho rodičia videli po fyzickom napadnutí v zlom stave a v dôsledku toho sa oňho báli ešte viac. Väzba bola pre žalobcu extrémne stresujúca. Nemohol tam spať. Báł sa. Počas väzby schudol asi 8 až 10 kíl. Nevedel, či mu je zle zo stresu alebo zo stravy, ktorú dostával, či z celkových hygienických a iných podmienok, v ktorých sa nachádzal. Žalobca mal za to, že tejto situácii ocitnutia sa v uzavretých priestoroch s potenciálne bezdôvodne agresívnymi osobami vystavil žalobcu štát; vnútri takýchto priestorov sa takým osobám a provokáciám nie je možné tak jednoducho vyhnúť, ako je to v prípade pobytu na slobode. Vyššie uvedené skutočnosti sa nepochybne museli podpísať pod nepriaznivý zdravotný a psychický stav žalobcu, tak ako ho popísal aj pri jeho výsluchu na pojednávaní. V dôsledku vedeného trestného stíhania a okolností súvisiacich s útrapami prežitým počas výkonu väzby bol žalobca nútený vyhľadať odbornú pomoc. Väzba žalobcu bola nahradená umiestnením elektronického náramku na nohe a obmedzeniami pohybu, čo pre žalobcu znamenalo ďalšiu stigmatizáciu. Nosenie tohto náramku žalobcovi spôsobovalo ďalšiu škvrnu na povesti. Navyše ho po podstatnú dobu musel nosiť v čase, keď bolo vonku teplo a bol viditeľný; ľudia si ho museli všimnúť, mnohí sa ho na to pýtali, niektorí sa mu viditeľne vyhýbali. Snažil sa preto nosiť dlhé nohavice a ponožky aj vo vysokých horúčavách. Náramok mu spôsoboval obrovský diskomfort, hanbil sa s náramkom chodiť na verejnosti, a tak chodil von len v obmedzenom rozsahu. Nosenie náramku a povinnosti s tým spojené komplikovali aj jeho rodinný život vo vzťahu k synovi, keďže „dvojičku“ tohto náramku mala nosiť jeho bývalá partnerka, ku ktorej mu to malo zabrániť priblížiť sa. Syna preto nemohol odviezť k nej alebo u nej prevziať, ale museli to realizovať buď tak, že jeden ho odviezol do škôlky a druhý vyzdvihol, alebo pomocou žalobcových rodičov. V čase uvalenia väzby na žalobcu, mal žalobcov syn štyri roky. Žalobcovi rodičia jeho synovi nepovedali pravdu o tom, prečo a kde je jeho otec v čase väzby a následne žalobcu vídal s náramkom. Videl a vedel, že sa deje niečo zlé, že ten náramok žalobca má a že už ho žalobca ani nevozí k jeho mame, ako predtým. Aj spoločné aktivity žalobcu so synom sa obmedzili. Celá situácia tak významnou mierou zasiahla do jeho rodinného života a spôsobila traumy, ktorých sa žalobca nikdy celkom nezbaví. Celý svoj predošlý život žalobca žil vo veľkom 6-izbovom dome svojich rodičov. Vždy mal možnosť mať vlastnú izbu, prípadne neskôr v dospelosti i celý byt v rámci domu. Pri dome má záhradu. Uvalenie väzby a jej podmienky boli aj z tohto hľadiska preňho šokom. Jeho vzťahy s rodičmi je teda možné aj preto označiť za veľmi blízke, ujma u každého z nich sa okamžite odrazila na prežívaní aj životnom štýle toho druhého. Rovnako to platí aj vo vzťahu k bratom. Žalobca býva na malej obci, v rámci ktorej sa veľmi rýchlo šíria informácie týkajúce sa jej jednotlivých obyvateľov. V celej obci tak bolo známe, že žalobca bol trestne stíhaný, väznený a onáramkovaný. Väčšina ľudí nepozná rozdiel medzi väzbou a výkonom trestu odňatia slobody ani nerozumie konceptu prezumpcie nevinu, v dôsledku čoho mali bez ďalšieho za to, že by predsa žalobca nebol väznený, keby čin, za ktorý bol obvinený, nespáchal. Obzvlášť traumatizujúcim je pre žalobcu aj to, za aký trestný čin bol stíhaný. Z násilnenie ženy je vo všeobecnosti zavrhnúťhodným činom, čo výrazným spôsobom poznačilo povesť žalobcu i celej rodiny v tejto obci. Príbuzní žalobcu, najmä tí najbližší, sa oňho báli, boli bezmocní a pociťovali obrovskú hanbu nielen pred občanmi obce. Pociťovali zároveň aj stres z toho, že žalobca bol trestne stíhaný, dokonca väznený a navyše za taký trestný čin. Žalobca sa o nich veľmi báł. Žalobcovi rodičia už starší ľudia. Otec žalobcu bol navyše v roku 2019 dvakrát hospitalizovaný vo Východoslovenskom ústave srdcových chorôb, a to po začatí trestného stíhania voči žalobcovi a po uvalení väzby na jeho osobu. Žalobca preto otcovi pri jeho zdravotných problémoch nemohol a nevedel pomôcť ani reálnou fyzickou výpomocou, ani psychickou podporou. Vo vzťahu k matke to žalobca pociťoval ešte horšie. Žalobcova mama si bývalú partnerku žalobcu obľúbila a vždy presadzovala, aby oni dvaja spolu ostali žiť, a to aj kvôli ich synovi. Žalobca dodnes váha, ako skutočne celú túto vec jeho matka vnímala a vníma,

či napriek oslobodzujúcemu rozsudku a priznaniu žalobcovej bývalej partnerky z krivého obvinenia (za čo bola, napokon, aj odsúdená) verí, že jej syn je skutočne nevinný. Vzťahy v žalobcovej rodine celé trestné stíhanie, väzba i následné opatrenia výrazne poznamenali. Po prepustení žalobcu z väzby sa jeho rodinné vzťahy začali meniť k podstatne horšiemu, než počas väzby a než aké boli pred začatím trestného stíhania. Postupne komunikovali čoraz menej, nechceli jeden druhého zaťažovať svojimi trápeniami a komplikáciami v ich životoch spôsobenými celým trestným stíhaním. Najmä žalobca im už nechcel pridávať. Najbližší sa nevyhli tomu, že žalobcovi občas vyčítali, že seba aj ich vystavil celej tejto situácii; že ich syn bol trestne stíhaný. Brat to žalobcovi celé vyčítal kvôli zdravotnému stavu otca. V širšej rodine žalobca tiež pobadal zmenu – strýkovia, tety aj jeho krstný ho kontaktujú menej a opatrne. Žalobca sa tiež nevie zbaviť pocitu, že tak dlho trvajúce trestné stíhanie v mnohých ľuďoch zanechalo presvedčenie, že na tom stíhaní predsa len niečo muselo byť. Nálepky osoby, ktorá bola obvinená zo znásilnenia, hoci neprávo, sa už žalobca nikdy úplne nezbaví. Prežitie trestného stíhania, väzby i následných alternatívnych opatrení na žalobcovi zanechali badateľné stopy. A to ako na jeho osobe, tak i na jeho životnom štýle. Predtým rád trávil čas spoločensky, vonku s kamarátmi. Okruh kamarátov sa zmenil a zúžil. Našli sa aj takí, ktorí nechceli, aby sa ich priateľky k nemu približovali a prerušili s ním kontakt. Aj zo strany potenciálnych partneriek vidí žalobca svoje trestné stíhanie ako problematické. Žalobca sám má trvalo problém nadväzovať väzby s neznámymi ľuďmi a dôverovať im, čo mu pred tým, než bol podrobený trestnému stíhaniu, nečinilo podstatnejší problém.

87. V rokoch 2018 - 2019 pracoval žalobca ako realitný maklér pre Leaders & Partners (L & P) reality, s.r.o. V roku 2017 si založil obchodnú spoločnosť B. J. a snažil sa uchytiť. Začatie trestného stíhania, uvalenie väzby na jeho osobu a následné obmedzenie pohybu (vrátane zákazu vycestovania do zahraničia) tieto jeho plány a aktivity zmarilo. Väzba, náramok i trestné stíhanie ako také poškodili žalobcu v celkovom spoločenskom uplatnení v rámci možností zabezpečovania si prostriedkov obživy. S. G. G. B. J. v roku 2019 i 2020 boli biedne; bol psychicky oslabený až paralyzovaný trestným konaním, nechcelo sa mu stretávať s ľuďmi, klientmi; aj vo svojich snahách uchytiť sa v nových firmách na nových pozíciách poľavil, resp. od nich upustil, najprv aj kvôli náramku a obmedzeniam. Aj pre naštrbenie vzťahov, známku na povesti ktorú si so sebou nesie v dôsledku trestného stíhania a opatrení v ňom, i určité obavy o svoje ďalšie fungovanie v tomto štáte a obavy z jeho orgánov, sa rozhodol opustiť svoj pôvodný domov a pokúšal uplatniť v Českej republike v roku 2022. Táto jeho snaha však skončila neúspechom. Napriek snahe prekonať traumy spôsobené trestným stíhaním, snahe sa po istom období opäť riadne začleniť do pracovného života sa žalobca nachádza opätovne na Slovensku a znovu býva u svojich rodičov v rodinnom dome v B. C., nie je nikde zamestnaný. Žalobca je presvedčený, že aj tento jeho neúspech vyplýva z vedeného trestného stíhania a z toho, ako mu celý tento zážitok zasiahol do sféry osobnosti, a tým aj schopností, ktorými dovtedy nepochybne disponoval. V dôsledku neschopnosti žalobcu uplatniť sa na trhu práce (a to ani v zahraničí), nebol schopný splácať svoje peňažné záväzky, v dôsledku čoho je voči nemu vedená exekúcia. Uviedol, že 12. apríla vo vzťahu k nemu prebehol bankrot.

88. Súd je toho názoru, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť žalobcu v spoločnosti, resp. jeho ľudská dôstojnosť. Uvedené potvrdzujú žalobcom uvádzané skutočnosti. Trestné stíhanie v danom prípade bolo neoprávneným zásahom značnej intenzity a rozsahu, pretože tieto skutočnosti vytvorili negatívny obraz o žalobcovi, a to znížením jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti, ktorú ujmu by ako závažnú pociťoval každý na jeho mieste. Súd sa prikláňa k skutočnostiam vyplývajúcim z vykonaného dokazovania (z tvrdení žalobcu a svedkov), že v zásade všetky žalobcom uvedené psychické problémy, ktoré začali od momentu začatia trestného stíhania voči žalobcovi ako obvinenému a neskôr obžalovanému, problémy v súkromnom a pracovnom živote žalobcu boli v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania a nárokom na priznanie nemajetkovej ujmy.

89. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, súd uvádza, že primeranosť nemajetkovej ujmy treba vždy posudzovať resp. určovať (okrem iného) aj v kontexte zohľadnenia ďalších právnych predpisov upravujúcich obdobnú problematiku ako napríklad zák. č. 274/2017 Z.z., v zmysle ktorého na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 12 ods. 1); ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu - suma 13.000 eur pri skutku spáchanom v roku 2019. Ak bola trestným činom spôsobená smrť a je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok

na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu – suma 26.000 eur pri skutku spáchanom v roku 2019 (§ 12 ods. 2); pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu - suma 5.200 eur pri skutku spáchanom v roku 2019 (§ 12 ods. 3). Priznaná výška nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie musí byť primeraná aj s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj s prihliadnutím na výšku náhrady škody, ktorá sa priznáva podľa vyššie citovaného zák. č. 274/2017 Z.z. obetiam pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia (súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18.04.2023, sp. zn. 6Co/33/2023).

90. Súd v súvislosti s výškou uplatnenej nemajetkovej ujmy odkazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/19/2018 z 24.7.2018, ktorý v dôvodoch svojho uznesenia okrem iného uviedol: „Najvyšší súd v rozhodnutí z 31. mája 2007 sp. zn. 4 Cdo 177/2005, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovisk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 13/2009, pri riešení otázky odškodnenia väzby vyslovil záver, podľa ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Najvyšší súd zdôraznil, že ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru obsahuje tzv. neurčitý právny pojem, ktorý vyžaduje jeho aplikáciu na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Neurčité právne pojmy v žiadnom prípade nie sú ustanoveniami, ktoré by súdu umožňovali ľubovôľu, alebo ktoré by umožňovali súdu absolútne neobmedzenú úvahu. Ich aplikáciu a výklad je súd povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejedávanej veci obdobných veciach (najvyšší súd v tomto rozhodnutí poukázal na rozsudok ESĽP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike). V rozhodnutí z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005 najvyšší súd konštatoval, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkoľvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať. Danou problematikou sa najvyšší súd zaoberal aj v rozhodnutí z 31. júla 2012 sp. zn. 6 Cdo 37/2012, v ktorom dospel k záveru, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejedávanej veci obdobných veciach; v tomto rozhodnutí dovolací súd poukázal na nález ústavného súdu zo 6. decembra 2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 a tiež na rozsudok ESĽP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike. Najvyšší súd v rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6 MCdo 15/2012 dospel k záveru, podľa ktorého určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z.z. v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia, v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania. Vyššie uvedené rozhodnutia najvyššieho súdu sa týkali sporov, v ktorých išlo o náhradu nemajetkovej ujmy v

zmysle zákona č. 58/1969 Zb. Tento zákon neupravoval náhradu (a teda ani jej výšku) nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu. K záveru o možnosti priznať túto náhradu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. dospela prax všeobecných súdov Slovenskej republiky až v súvislosti s právnymi názormi najvyššieho súdu obsiahnutými v judikáte R 13/2009. V danom prípade žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý na rozdiel od zákona č. 58/1969 Zb. upravuje možnosť priznať aj túto náhradu. Zákon č. 514/2003 Z.z. bol od svojho vydania viackrát novelizovaný. Výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa týkala novela vykonaná zákonom č. 517/2008 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 517/2008 Z.z.“) účinným od 1. januára 2009 a ďalej zákonom č. 412/2012 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 412/2012 Z.z.“) účinným od 1. januára 2013. V zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 517/2008 Z.z. sa výška nemajetkovej ujmy určuje s prihliadnutím najmä na a/ osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b/ závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Ustanovením § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 517/2008 Z.z. bol stanovený minimálny limit výšky nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 tohto zákona (tak, že jej výška je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody). V zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa § 17 ods. 2 tohto zákona nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (pričom osobitným predpisom sa tu podľa poznámky pod čiarou rozumie zákon č. 215/2006 Z.z.). Zákonom č. 412/2012 Z.z. bol teda stanovený maximálny limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a ESLP, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenili neskôr nič ani zákon č. 517/2008 Z.z., ani zákon č. 412/2012 Z.z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí ESLP“. Dovolací súd v tomto rozhodnutí tiež uviedol, že pokiaľ odvolací súd pri úvahách o určení primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy neprihliadol na závery najvyššieho súdu o potrebe určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po náležitom zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, odklonil sa od ustálenej praxe dovolacieho súdu a rozhodol nesprávne.

Aj keď zákon č. 514/2003 Z.z. neuvádza žiadnu metodiku výpočtu ani bodové ohodnotenie, na základe ktorého by sa výška priznávanej náhrady súdom určila, je treba určiť túto výšku na základe zákona podľa voľnej úvahy, ktorá však musí byť odôvodnená, musí mať svoje základy v zistenom skutkovom stave, musí sa riadiť úvahou rešpektujúcou vyššie uvedené skutočnosti a určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Výška nemajetkovej ujmy by mala korešpondovať aj so životnou úrovňou obyvateľstva ako aj s čiastkami, ktoré sú v tom ktorom štáte vyplácané ako odškodnenie z titulu rôznej ujmy (názor vyslovený Európskym súdom pre ľudské práva). Žalobca nesie dôkazné bremeno v otázke preukázania v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote rovnaká v porovnaní s morálnou ujmu spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania.

91. Poukazujúc na princíp právnej istoty a rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach, vo vzťahu k priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, po vykonaní pomerovania vyššie uvedených okolností prípadu odôvodňuje priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur. S poukazom na výšku odškodnenia, ktorá sa priznáva obetiam pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia, sexuálneho zneužívania, pri ktorých dochádza k závažnejšiemu zásahu do zdravia, či života, je súd toho názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur za vedené trestné stíhanie, keď trestným stíhaním vedeným na základe nezákonného rozhodnutia bolo zasiahnuté do jeho ľudskej dôstojnosti, rodinného, súkromného a spoločenského života, je primeraná a spravodlivá nielen vo

vzťahu k ujme, ktorá bola spôsobená žalobcovi v jeho osobnostnej sfére, ale aj s prihliadnutím na skutočnosť, že takto vedené trestné stíhanie u neho vyvolalo veľké psychické napätie, pocit krivdy, sklamania, nespravodlivosti a úzkosti, či sa znížil jeho spoločenský status, čo však nemá za následok trvalé poškodenie zdravia (čo v konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané), či dokonca stratu života ako najdôležitejšej kategórie, ktorej sa poskytuje najvyššia možná ochrana. Je potrebné zdôrazniť, že porovnaním nemajetkovej ujmy žalobcu v jeho osobnom, spoločenskom, profesijnom, rodinnom živote v porovnaní so škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia, sexuálneho zneužívania sa javí nemajetková ujma priznaná vo výške 5.000 eur ako dostatočná, a z výsledkov vykonaného dokazovania nevyplývalo tiež, aby sa ujma, ktorú utrpel žalobca, približovala odškodneniu za ujmu, ktoré sa priznáva obetiam (25-násobok minimálnej mzdy), ktorým bolo zasiahnuté do ich práva na život (zákon č. 274/2017 Z.z.).

92. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a dôkazy mal súd po vykonanom dokazovaní za preukázané, že žaloba žalobcu je dôvodná v rozsahu 1.648,54 eur titulom náhrady škody a v rozsahu 5.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

93. Podľa ust. § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o meškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úrok z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úroku z omeškania a poplatku z omeškania stanovuje vykonávací predpis. Vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z.

94. Podľa ust. § 3 Nariadenia vlády 87/1995 Z.z., výška úroku z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

95. Súd zaviazal žalovaného aj na zaplatenie úroku z omeškania vo vzťahu k nároku žalobcu titulom náhrady škody v zmysle citovaných právnych predpisov, pretože podľa názoru súdu je v omeškaní s plnením peňažného záväzku. Žalobca si uplatnil úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo žalovanej sumy (2.203,04 eur) od 15.02.2023 do zaplatenia, ktorý deň ako deň, ktorým sa žalovaný dostal do omeškania s plnením, žalovaný v konaní nerozporoval (odsek č. 84 odôvodnenia rozsudku). V danom prípade preto žalobcovi prislúchajú úroky z omeškania v ním uplatnenej výške sadzby úroku z omeškania. Súd preto žalobcovi priznal aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne avšak zo súdom priznanej sumy 1.648,54 eur od 15.02.2023 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti súd žalobu čo do úrokov z omeškania zo žalobcom uplatnenej sumy zamietol.

96. Pokiaľ ide o príslušenstvo pohľadávky vyplývajúcej z nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, súd uvádza, že takýto nárok na príslušenstvo z nemajetkovej ujmy nie je dôvodný.

97. Posúdenie existencie práva na úrok z omeškania s plnením náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom v peniazoch je súdnou praxou riešené ustálené. K tejto otázke sa dovolací súd vyjadril aj v rozhodnutí sp.zn. 4Cdo/174/2021 zo dňa 15.08.2023, v ktorom uviedol: „Dovolací súd k tejto otázke už judikoval, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1Co/15/97 z 24. júna 1998, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 45/2000, m.m. sp. zn. 6Cdo/185/2011). V danom prípade dovolací súd nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od ustálenej rozhodovacej praxe k tejto otázke, ktorej posúdenie súdmi nižších inštancií považuje sa vecne správne. V danom prípade rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do osobnostných práv je konštitutívnym rozhodnutím, na základe ktorého sa žalovaná dozvedela o jej výške, preto nemôže dôjsť k omeškaniu skôr ako dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty na plnenie určenej rozhodnutím súdu“.

98. Aj Ústavný súd SR v náleze IV.ÚS 72/2019 zo dňa 02.10.2019 vyslovil, že rozhodnutie o práve na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti podľa § 13 Občianskeho zákonníka nie je možné považovať za rozhodnutie deklaratórnej povahy. Ústavný súd vychádza z toho, že sú predmetom posúdenia a úvahy súdu otázky, či sú vôbec splnené podmienky na priznanie tohto práva uplatneného v žalobe a v akom rozsahu. Teda nejde tu o povinnosť na strane

zasahovateľa, ktorá by vyplývala priamo z hmotného práva, a už vôbec nie jej rozsah. Jedine vo veci konajúci súd konštituuje a priznáva právo, keď autoritatívne posúdi neoprávnenosť zásahu. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že možnosť priznania tohto práva vyplýva z hmotného práva, konkrétne úpravy § 13 Občianskeho zákonníka.

99. V danom prípade súd vo vzťahu k uplatnenému úroku z omeškania v súvislosti s priznaním náhrady nemajetkovej ujmy má za to, že za situácie, že výška nemajetkovej ujmy je na úvahe súdu a až rozhodnutím súdu sa povinný dozvie o tom, v akej výške má nemajetkovú ujmu plniť, nemôže dôjsť skôr k omeškaniu ako dňom, nasledujúcim po dni, aký určil súd v rozhodnutí o povinnosti plniť nemajetkovú ujmu. Pokiaľ žalobca poukazoval na právny záver vyplývajúci z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2149/17 z 10. decembra 2019, je potrebné uviesť, že sa jedná o právny názor, ktorý je v rozpore s doterajšou praxou slovenských súdov, navyše v rozpore s judikovaným názorom najvyššieho súdu, ktorý nebol prekonaný, pričom pre rozhodovanie súdov Slovenskej republiky je záväzná iba táto judikatúra a rozhodnutiami súdnych autorít Českej republiky sa súdy Slovenskej republiky môžu inšpirovať. Keďže ide o konštitutívne rozhodovanie súdu, právnym dôvodom je až samotné rozhodnutie súdu o tom, že také právo vzhľadom na okolnosti prípadu priznáva a v určitom rozsahu.

100. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16.11. 2011, sp. zn. 6 Cdo 145/2011).

101. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

102. Podľa § 255 ods. 1 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

103. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

104. O trovách konania vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcu v danom smere považoval za úspešnú stranu. Súd vychádzal zo skutočností, že nemajetková ujma sa z hľadiska rozhodovania o trovách konania vyznačuje určitými špecifikami. Pokiaľ majetkovú škodu možno vyčíslieť a objektivizovať, v prípade nemajetkovej ujmy náhrada slúži na primerané odškodnenie zásahu do objektívne nemerateľných hodnôt, a preto určenie jej výšky spočíva do určitej miery na úvahe súdu. Pokiaľ výška plnenia závisí aj na úvahe súdu, nevedia strany výsledok sporu ovplyvniť, a tak prípadné nevyhovenie žalobe v celom jej rozsahu nemožno považovať za čiastočný neúspech. Nepriznanie náhrady nemajetkovej ujmy v celej uplatnenej výške preto nepredstavuje čiastočný procesný neúspech žalobcu, a je dôvodné v rozhodnutí o trovách konania aplikovať ust. § 255 ods. 1 CSP s tým, že pri vyčíslení výšky náhrady sa za hodnotu sporu považuje výška priznaného plnenia. Skutočnosť, že súd nepriznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu ním uplatnenom – 10.000 eur, teda nemožno považovať za procesný neúspech žalobcu. Žalobca bol však čiastočne neúspešný pokiaľ ide o jeho nárok na náhradu škody. Vo vzťahu k tomuto nároku preto súd aplikoval ust. § 255 ods. 2 CSP. Úspech žalobcu v celom konaní činil 92,30 % a neúspech 7,70 %. Preto žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 84,60 % voči žalovanému.

105. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

106. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania sa súd zaoberal aj tým či v danom prípade neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnému žalobcovi. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu. Súd v predmetnej veci

nemal za preukázanú existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa ani výnimočnosť okolností u žalovaného, ktorý navyše koná v mene štátu, a preto nevidel priestor pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v dvoch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (t.j. zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).